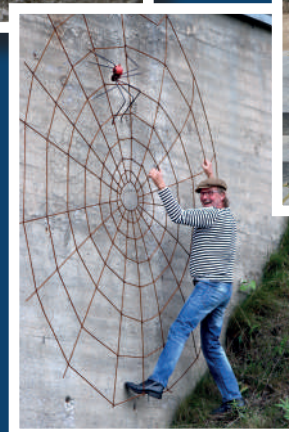
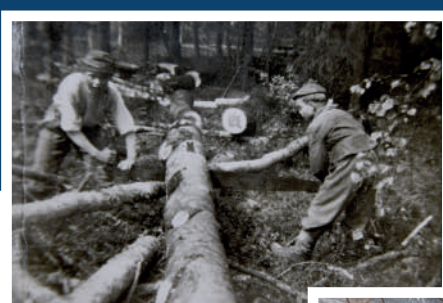

PARKANON JA KIHNIÖN Kotiseutulehti

Joulu 2021

Joulu 2021 • Numero 50

Julkaisija: Parkano-Seura ry
ja Kihniö-Seura ry

Painos 800 kpl

Taitto: Niina Kivioja/Ylä-Satakunta

Lehtitoimikunta:
Maarit Lehto-Alatalo
Leena Marjolahti
Sirpa Liukonen
Sirpa Kortesuoma
Leena Pihlajamaa

Piirroksia: Niina Kivioja

Kannen kuva: Aada Knuuttila ja schapen-
does Viivi, kuvaaja Maarit Lehto-Alatalo

Muut kuvat: Kirjoittajien kotialbumit, Maarit
Lehto-Alatalo, Niina Kivioja, Ylä-Satakun-
ta-lehden arkisto

Sisältö

50-vuotisjuhlanumero ja toinen koronajoulu.....	3
Joulun aikaan	4
Kohti valoisampia aikoja	5
”Joulu on taas, riemuitkaa nyt”	6
Odotukset täyttyvät	7
Taide pitkä, elämä lyhyt	8
Joulu saapuu	9
Joulua kohti	9
Muisteluita Vahojärveltä	10
Kyllä on vaikia valita	14
Kiltit lapset	15
Tervassa on voimaa – vieläkin!	16
(Etä)opiskelijan päiväkirja	17
Kihniöläinen tähdenlento	18
Tervehdys Parkanon Kihniöltä	19
Yhtenäiskoululla miljöön vaihtuu vuodenaikojen mukaan	19
Aattoillan odotusta	20
Kotiseutulehden 50 kansikuvaa	24
Joulutunnelmaa Kihniössä	27
Lahjat	27
Karanteenissa	28
Kihniössä on mukavaa ja auttavaista väkeä	32
Runo Joululle!	33
Joulukuu	33
Työt tähtäimenä kaksiraiteisuus ovat jo alkaneet	34
Muistelmiani Parkanon radan varrelta	36
Loman alku	37
Puumilan ruisjuuri heräsi henkiin	38
Gluteeniton saaristolaisleipä kihniöläisittäin	39
Mallasleipä	39
Parkanon metsämuseon avajaisista 30 vuotta	40
Sulkuejärven jäärata-ajot oli odotettu tapahtuma	43
Jouluilta	43
ITE-taide innostaa ottamaan kontaktia	44
Essin ja Saran joulu	46
Joulu-Hätävara	46

50-vuotisjuhlanumero ja toinen koronajoulu

Pidät kädessäsi uusinta kotiseutulehteä, joka on viideskymmenes numero lehden ilmestymisestä lähtien vuodesta 1972. On paljon ehtinyt tapahtua kulu-neina vuosina. Vaikka 50 vuotta historian saatossa on lyhyt aika, silti lähihistoriassa on tapahtunut paljon, varsinkin kun suuri osa ihmisistä on todistamassa tapahtumista.

Vuonna 1972 julkaistiin ensimmäinen joululehti nimeltään Parkanon Joulu. Sen julkaisija oli Parkanon Nuorisoseura. Päätoimittaja oli Arvi A. Koivisto, toimitussihteereinä Ritva Kolho ja Esa Nalkki. Kannen teki Toini Kosola, ilmoituksista vastasi Juhani Käenmäki, levikistä vastasi Martta Rantala, rahastonhoitajana toimi Tarja Viitasalo. Eero Koivisto, Kauko Kosola ja Juhani Nuijanmaa olivat muina avustajina.

Selaillessani vanhoja lehtiä tuli haikea olo. On niin paljon mielenkiintoista historiaa 50 vuoden ajalta. Jo yksistään yritysten mainokset tuovat muistoja mieleen. Osa yrityksistä on lopettanut tai omistajat poistuneet keskuudestamme. Ovat silti jättäneet jälkensä jälkipolville. On myös paljon yrityksiä, jotka jatkavat toimintaansa nuorempien jatkajien toimesta.

Parkanon Nuorisoseura julkaisi viimeisen joululehden vuonna 2013 nimeltään Parkanon ja Kihniön Joulu 2013. Vuodesta 2014 lähtien Parkano-Seura ry ja Kihniö-seura ry ovat julkaisseet joululehteä, jonka nimi on Parkanon ja Kihniön Joulu ja yleisnimenä Kotiseutulehti.

Vuodesta 1995 lähtien Maarit Lehto-Alatalo on ollut mukana lehtitoimikunnassa ja vuodesta 2007 päätoimittajana. Hänelle suuret kiitokset työpanoksesta leh-

den vuosittaiseen ilmestymiseen. Mukana on ollut myös monia aktiivisia henkilöitä, joita ilman lehti ei olisi ilmestynyt kymmeniä vuosia.

Kiitokset kaikille kirjoittajille mielenkiintoisista jutuista ja valokuvista, jotka ovat rikastuttaneet lukijoita vuosien ajan.

Parkanon ja Kihniön Kotiseutulehti 2021 on viideskymmenes numero, joka ilmestyy tänä vuonna ensimmäisenä adventtina. Lehteä on myyty perinteisesti ensimmäisenä adventtina käsityömarkkinoilla Parkanon urheilutalolla, mutta jo toisena jouluna peräkkäin on markkinat peruttu koronaepidemian takia.

Merkkivuoden kunniaksi Parkano-Seura ry on laittanut kaikki ilmestyneet kotiseutulehtien numerot internetiin Parkano-Seuran kotisivulle.

Kotiseutulehdet vuodesta 1972 vuoteen 2020 ovat luettavissa siellä, ja tulevaisuudessa uudetkin lehdet siirretään kotisivuille.

Palveluksen ostimme Digimimmi Oy:ltä. Digitoitua saimme Parkanon kaupungilta ja avustusta Parkanon Säästöpankkisäätiöltä. Heille kiitokset tärkeästä avusta.

Mielenkiintoisia lukuhetkiä tämän vuoden kotiseutulehden parissa ja aiemmin ilmestyneiden kotiseutulehtien kanssa seuran kotisivulla.

Rauhallista Joulua 2021 ja siunausta vuodelle 2022!

Kauko Karhuluoma

puheenjohtaja
Parkano-Seura ry

Parkanon kaupungin tervehdys

Joulun aikaan

Kun katsoo mennyttä kahta vuotta taaksepäin, tuntee ihminen pienuutensa. Alkuvuodesta 2020 yllätti Covid-19, joka pysäytti koko maailman unohtamatta edes Pohjois-Pirkanmaan perukoita. Suurta osaa kansalaisista leviävä, tuntematon tauti kauhistutti ja aiheutti paniikkia. Ei tiedetty, miten suhtautua ennen näkemättömään virukseen. Monet pakenivat mökeilleen tai jäivät kotiinsa neljän seinän sisälle virusta peläten ja jopa toisia ihmisiä. Pandemia muutti vahvasti myös työ- ja kulttuurialaa mahdollistamalla etätöitä kotoa käsin niille, joille se oli mahdollista.

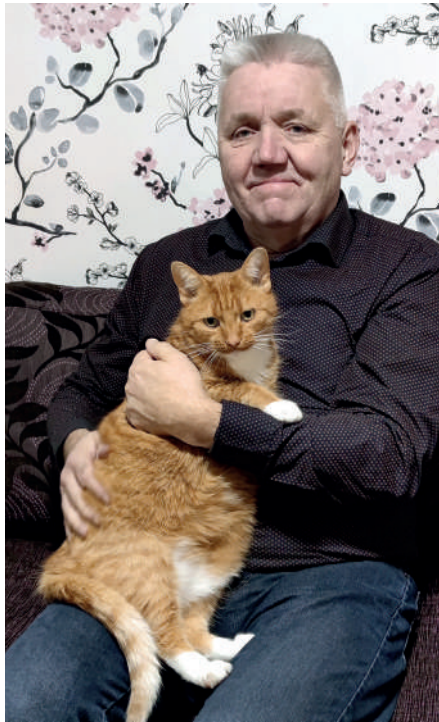
Tällainen nopeasti ja laajasti leviävä virus tietysti synnytti monenlaisia ajatuksia. Monet ehkä päätyivät ajatukseen, onko loppujen lopuksi moni asia niin tarpeellista ja tärkeää. Oman henkilökohtaisen elämän asioita tuli priorisoida.

Itse olen jäänyt miettimään, onko aivan pakko porhaltaa toiselle puolelle Suomea neuvotteluun tai hoitamaan jotain työasia, kun monet asiat voi hoitaa etäyhteyksin. Teams-neuvottelut ovatkin yrityksessämme tänä päivänä arkipäivää, siitä kiitos koronan. Digitalisaatio säästää aikaa ja myös ympäristöä.

Tunnen myötätuntoa niitä aloja kohtaan, jotka koki suuria taloudellisia tappioita. Mitään ei ollut tehtävissä, oli vain suljettava ovet. Seuraukset ovat kauaskantoiset. Elämä on tavallaan rakennettava uudelleen. Monien voimavarat ovat ehtyneet, voi olla vaikeaa palautua takaisin työelämään. Jos jotain positiivista, niin matkailualalla eurot jäivät Suomeen eivätkä valuneet ulkomaille.

Surullista on myös se, että monet ovat joutuneet menettämään läheisensä tuon viheliäisen taudin takia tai joutuvat parhaillaan kärsimään taudin pitkäaikaisvaikutuksista. Onneksi saamme elää maassa, jossa terveydenhoito on huippua. Jokainen saa hoitoa, ketään ei jätetä yksin kotiin selviytymään. Suuret kiitokset tahdonkin osoittaa maamme terveydenhuollolle, siellä toimiville lääkäreille ja hoitajille. KIITOS!

Siirtyäkseni jouluun, tulee mieleen viime joulukuun jolloin maassamme oli tiukat rajoitukset. Suositus oli, ettei lähettäisi sukuloimaan isoissa porukoissa, vaan

joulua vietettäisiin vain ihan läheisten kesken. Tämä oli suomalaisille ennen kokematon ja näkemätöntä. Kirkotkin vaikenivat, ovet sulkeutuivat, joululaulut jäivät laulamatta. Joulutunnelmaa saatiin luoda ihan omin konstein.

Jos muistelen tätä ja vaikka lapsuuteni jouluja, voin todeta, joulut eivät todellakaan ole aina veljeksiä keskenään, vaikka usein tuntuu, että joulut noudattavat aina tiettyä kaavaa.

Lapsuudestani muistuu mieleeni, miten aattona pohdin, löytyisikö paketista sukkaa vai alusvaatteita, suklaakin olisi tosi tervetullutta. Lahjat eivät olleet kummoisia muttei toiveetkaan. Oltiin vähään tyytyväisiä. Joulukinkku näytteli silloinkin pääosaa joulupöydässä. Söpöstä porsaasta kasvanut sika teurastettiin loka-marras-

kuussa. Se säilöttiin suolavedellä täytettyyn tynnyriin ja vietiin kylmään aittaan. Pari päivää ennen joulua se sitten otettiin sulamaan paistamista varten.

Ei tullut silloin Helsingistä ukaaseja, että olisi posun hiilijalanjälki liian pitkä. Todellakin ihmettelen tuota etelän ihmisten vouhotusta, mutta uskon, että vielä pääkaupunkiseudullakin monen joulupöydän kruunaa suomalainen joulukinkku. Älkäämme koskaan unohtako niitä tuhansia maanviljelijöitä, jotka tuottavat puhtaan ruuan pöytäamme ja vaikeina aikoina turvaavat ruuantuotannon huoltovarmuuden.

Uusi joulu saapuu taas. Ettei tärkein unohtuisi, muistetaan, että joulu on Jeesuksen syntymäjuhla. Hän tuli tänne maailmaan, että me uskossa Häneen kerran perisimme iankaikkisen elämän Taivaassa. Joulu antaa mahdollisuuden tehdä hyvää lähimmäisillemme; niin ihmisille, eläimille kuin luonnollekin. Iso Kirjakin sanoo tehdessämme hyvää, saamme siunauksen. Osallistutaan joulun ajan tilaisuuksiin, mennään kirkkoon, annetaan niille, joilla vähän on ja tietysti hiljennetään joulun sanoman äärelle.

Siunattua Joulun aikaa toivottaen!

Kauko Turunen

Parkanon kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Kihniön kunnan tervehdys

Kohti valoisampia aikoja

Vuosi 2021 kului Kihniössä edelleen koronan varjostamana. Kunnan asukkailleen järjestämä toiminta oli suurimman osan vuotta rajoitettua. Kunnallisvaalit saatiin siirron jälkeen järjestettyä ja uusi valtuusto, hallitus, lautakunnat ja jaostot ovat päässeet kokoon-tumaan jo ihan naamatusten, on sitä kaivattukin. Etäkokouksilla on paikkansa, mutta livekokouksissa on aivan erilaista keskustella ja henki on erilainen. Toivon mukaan yhteiskunta pysyy auki ja kunnan järjestämät toiminnot saadaan pidettyä käynnissä. Kunnan 100-vuotisjuhlakin jäivät viime vuonna pitämättä ja jonkinlaiset juhlat kuntalaisille olisi mukava vielä järjestää.

Alkanut valtuustokausi on käynnistynyt monen ison asian merkeissä. Esimerkiksi Pyhäniemen kehittämishanke on julkistamisvaiheessa, valokuituhankkeita on haussa ja valmisteilla, ja teollisuusalueen kehittäminen odottaa kaavamuutosta. Tuulivoimahankkeita on vireillä ja liikuntapuiston rakennustyöt on aloitettu. Hyvinvointivaalit ovat edessä, ja sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle tulee vaikuttamaan suuresti kunnan budjettiin, ja ehkä henkilöstörakenteeseenkin.

Kuten kunnan, myös yhdistystenkin toiminta on pikkuhiljaa avautunut. Kihniössä toimii lukuisia erilaisia yhdistyksiä, joilla on ollut suuri merkitys asukkaiden elämään. Monen sosiaalinen verkosto on pitkälti ollut yhdistysten toiminnasta riippuvainen. Voinee sanoa, että yhdistysten yhteiskunnallinen asema Kih-

niössä on suuri. Tätä tuleekin kiittäen vaalia, ja yhteistyötä kunnan ja yhdistysten välillä olisi hyvä kehittää entisestään. Kunta on toki tukenut yhdistyksiä vuosittain muun muassa avustuksin, ja viimeisimpänä yleishyödyllisiltä yhdistyksiltä ollaan poistamassa kiinteistövero. Yhdistykset tulisi ottaa tiiviimmin mukaan kehittämään Kihniön palvelutarjontaa ja viihtyvyyttä. Valitettavasti Meidän Kihniö -hanke jäi kesken, ja sitä tulisi jatkaa.

Myös yritykset ovat iso osa yhteisöämme. Kihniössä toimii merkittävä määrä niin pieniä kuin valtakunnallisesti suuriakin yrityksiä. On ihailtavaa nähdä, millainen kotiseuturakkaus yrittäjistä huokuu. Yhdessä kunnan, kuntalaisten, yritysten ja yhdistysten kesken voimme olla luomassa vetovoimaisempaa ja viihtyisämpää Kihniötä kaikille asukkaillemme.

Sain Kihniön kunnanhallituksen uutena puheenjohtajana kunnian kirjoittaa tervehdykseni tähän joulujulkaisuun. Itselleni joulun on rauhoittumisen aikaa ja ajanviettoa rakkaiden läheisten kanssa. Nykyajan hektinen elämä vie helposti mennessään. Kiireen keskellä unohtuu se, mikä oikeasti on ihmiselle tärkeintä: koti ja perhe. Muistetaan siis kukin tahoillamme rakkaitamme.

Toivotan kaikille lukijoille rauhallista joulua ja valoisampaa uutta vuotta 2022.

Hannu Koivistoinen

Kihniön kunnanhallituksen puheenjohtaja

Parkanon seurakunnan tervehdys

"Joulu on taas, riemuitkaa nyt"

Muistatko vielä sen tunteen, kun lapsena odotit joulun tuloa? Jännitystä, sitä riitti ilmassa. Joulukuun päivät kuuluivat hitaasti. Suorastaan matelivat. Aamuisin sai avata kalenterista yhden luukun, vaikka kiusaus oli suuri katsoa jo viimeisen luukun taakse. Vähän väliä sitä tuli kysyttyä vanhemmilta: "Montako päivää vielä on jouluun?"

Kun jouluaatto lopulta koitti, oli aamusta lähtien perhosa vatsassa. Päivän tiesi etenevän tutun perinteen mukaisesti. Aamun lastenohjelmat, joulurauhan julistus, lounaaksi riisipuuroa, päivällä saunaan ja saunomisen jälkeen päälle juhlavaatteet. Ennen jouluruokaa luettiin jouluevankeliumi. Ja ruokailun jälkeen pienen pojan odotus huipentui. Kohta saadaan avata lahjat! Riemu ja tunnelma olivat huipussaan.

Nyt kun minulla on omia lapsia, saatan nähdä heidän silmissään saman odotuksen palon. Heidän kärsimätöntä kellon tarkkailemistaan seurattessani omat lapsuuden muistot nousevat sydämelle. Joulu on kerassaan ihmeellistä aikaa. Vaikka vuodet vierivät, joulun sanoma koskettaa aina.

Lapsena sitä odotti kuin kuuta nousevaa, että pääsee avaamaan lahjapaketteja. Edelleen se tuntuu mukavalta, pakko myöntää. Parasta on kuitenkin pysyvä Lahja, jota jokaisena jouluna saa ihmetellä ja josta saa riemuita. Taustalla soi joululaulu: "Joulu on taas, riemuitkaa nyt. Lapsi on meille, tänä yönä syntynyt."

Vaikka pienen lapsen riemua en aina kykene ulkoisesti näyttämään, on sydämessä riemun, ilon, rauhan ja kiittollisuuden tunnetta. Saan katsella seimessä nukkuvaa viatonta lasta, jonka nimeksi annettiin Jeesus. Hän tuli pelastamaan meidät ja lahjoittamaan meille iankaikkisen elämän. Ilouutinen on suuri. Niin suuri, että sydäntä lämmittää ja yhdyn lauluun mukaan. Joulu on taas, riemuitkaa nyt!

Simi Virtanen

seurakuntapastori
Parkanon ev.lut. seurakunta

Odotukset täyttyvät

”Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle” oli viesti, jonka enkeli ilmoitti kedolla valvoville paimenille. Viesti, jonka paimenet saivat, tuli keskelle arkea, keskelle työtä ja touhua. Tätä samaa ilosanomaa on julistettu ja julistetaan jokaisena jouluna.

Muistan lapsuudestani jouluaaton odotuksen, päivän, joka oli täynnä työtä ja touhua. Tosin silloin en odottanut niinkään joulun ilosanomaa, vaan odotin enemmänkin joululahjoja. Jouluaaton tuttu perinne oli käydä haudoilla ja kuunnella aaton hartaus kappelissa. Kun tulimme kotiin, koristelimme joulukuusen, ruokailimme ja sen jälkeen oli sauna.

Vasta saunan jälkeen odotukset palkittiin, joululahjat olivat ilmestyneet kuusen alle. Paras joululahja oli toivomani kirja, jota sain lukea vielä sängyssäkin ennen nukahtamista. Iltaa ei kuitenkaan voinut venyttää kovin pitkälle, aamulla kun oli aikainen herätys ja lähtö joulukirkkoon.

Samat perinteet jatkuvat, nyt tosin odotukset ovat hieman erilaiset.

Valmistelen ja odotan kirkonmenoja, toivon, että mahdollisimman moni löytäisi tiensä sinne. Valmistelutkin ovat erilaiset, luen Raamattua, erityisesti jouluevankeliumia (Luuk. 2:1–14) ja perehdyn hartauskirjallisuuteen. Pohdin ja kyselen, mitä Jumala minulle tänä vuonna tämän niin kovin tutun jouluevankeliumin kautta haluaa sanoa. Miten tavoittaisin kuulijat?

Jouluevankeliumi tulee samalla tavoin kuin ensimmäisenä jouluna, keskelle ihmisten arkea ja kiireitä. Jouluku, Jeesuksen syntymäjuhla, on Jumalan vastaus ihmisten ikävään ja odotuksiin, toivo paremmasta. Betlehemin paimenet saivat kuulla ensimmäisen joulusaaran, jonka piti taivaan enkeli. Se saarna ei ollut pitkä, mutta sisälsi kaiken tarpeellisen; ilmoituksen koko ihmiskunnan pelastuksesta ja siitä johtuvasta ilosta.

Paimenet kokivat suuren ilon ja valon keskellä arkisia askareita. Israelin kansa oli odottanut koko historiansa ajan Messiaan syntymistä. Siitä olivat ennustaneet useat Vanhan testamentin profeetatkin. Nyt hän oli syntynyt satojen, jopa tuhansien vuosien odotusten jälkeen. Enkeli kertoi paimenille, että syntynyt lapsi on sekä Kristus että Herra, Messias, jota he olivat odottaneet. Odotukset täyttyivät.

Evankeliumi on ilosanoma arjen keskelle meille kaikille. Ilmoitus maailman Vapahtajasta, Jumalan Pojasta, saavuttaa jokaisen, joka vain haluaa ottaa sen vastaan.

Kihniön seurakunta toivottaa Parkanon ja Kihniön Kotiseutulehden lukijoille siunattua joulunaikaa ja Jumalan siunausta vuodelle 2022.

Marja Tuomi

seurakuntapastori
Kihniön ev.lut. seurakunta

Taide pitkä, elämä lyhyt

Elli Helenius ja Inari Kohtala

Toini Kosola, 9.9.1933–9.6.2021, on yksi Parkanon Taidekerho ry:n perustajista ja aktiiveista. Kymmenisen vuotta sitten hän halusi nimen uudistamista, jolloin päätettiin ottaa nimeksi Parkanon-Kihnön Taideyhdistys Umbra ry. Yhdistyksen jäsenistön kotipaikat ja osittain ammattimainen taso jo edellytti kerhonimen vaihtoa.

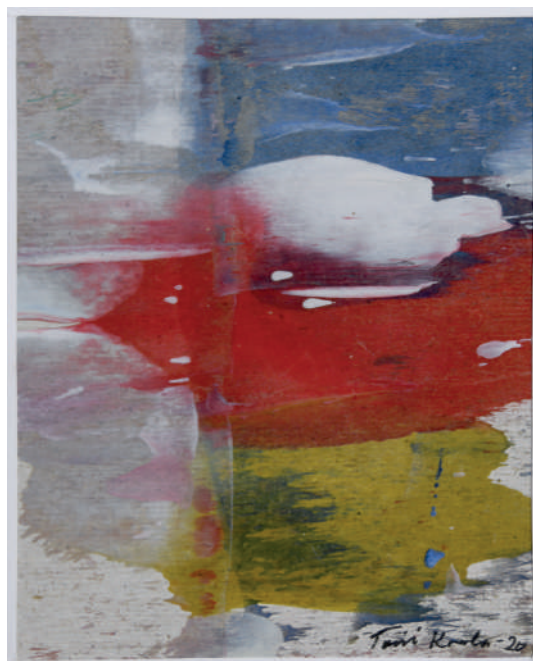
Taideyhdistyksen säilyminen alueella oli Toinille erittäin tärkeää. Vaikka hän ei viime vuosina ollut hallituksessa, hän kantoi huolta yhdistyksen jatkumisesta ja toivoi nuoria mukaan toimintaan sekä uudistamaan toimintatapoja.

Toini oli kuvaamataiteen opettaja Parkanossa vuosina 1974–1992. Hän piti tärkeänä opettaa nuorille eri tekniikoiden lisäksi luovuuden ja kauneudentajun kehittämistä. Hän vei oppilaita taidenäyttelyihin, ja he keskustelivat näkemästään.

Toinilla oli kotonaan jatkuva taidenäyttely. Teokset vaihtuivat sen mukaan, kun uusi työ valmistui. Vierailleen hän esitteli viime aikoina tekemiään töitä. Omia näyttelyitä ei Toinilla kovin monta ollut, vaikka teoksia oli. Hän otti kantaa taiteen esille tuomiseen, sillä Parkanossa ei ollut sellaista galleriaa tai näyttelytilaa, jota yksityinen taiteilija olisi voinut helposti hyödyntää. Aika ajoin tosin kirjasto ja jotkin liikkeet tarjosivat tilojaan näyttelyihin. Kaupungintalon näyttelytilan saamisessa oli Toinilla suuri osuus. Nykyhetkellä tila on kuitenkin osittain muussa käytössä ja muuten hankalasti yleisön saavutettavissa.

Yhdistyksen toimintatilojen saamiseksi hän kantoi myös huolta. Aikoinaan hänen suuri unelmansa oli saada alueen taiteilijoille oma kokoontumistila, jossa oli voinut järjestää taidekursseja, taidetapaamisia ja pienimuotoisia näyttelyitä. Välillä näytti siltä, että toive toteutuisikin, mutta tiloille keksittiin aina muuta käyttöä.

Toinilla luovuus säilyi koko elämän ajan. Viime vuosina hän innostui kokeilemaan ja taiteilemaan mehiläisvahatöitä, jossa hänen ilmaisunsa oli abstraktia. Niitä oli esillä Umbran näyttelyissä ja hän antoi tai lähetti niitä tervehdyksinä ystävilleen. Viimeiset maalaukset valmistuivat vielä tämän vuoden keväällä. Toinin luomassa taiteessa ilmeni herkkää maalauksellisuutta, mutta myös räväkkää ilmaisua.

Kihniön yhtenäiskoululaisten runoja

Joulu saapuu

*Juhlapäivä, joulupäivä
Pukin paikat hieman jäässä.
Paksu pipo pienessä päässä.
Onko hyvä mieli nyt?
Vai oletko väsynyt?
Pipari ja puuro
kohta tulee lumikuuro.*

Metta Hirviniemi 7. lk.

Joulua kohti

*Sieltä se taas saapuu, jo valkeaksi muuttuu piha-
puu.
Kellojen kilinä kaikuu, lasten silmät kirkastuu.
Se en ole minä.
Se et ole sinä.
Jouluhan se sieltä saapuu.
Uneen pienet lapsoset vaipuu.
Odota vielä hetki.
Luvassa on rekiretki.*

Cecilia Annala 7. lk.

*Kun ensilumi maata hipoo, voi
joulukinkkua jo alkaa lipoo.
Nuo tontut pienet lumessa kipittää,
ja lapsetkin joulun tullessa hihittää.
On lahjoja pieniä ja suuria,
mutta lahjoista tärkein on yhdessäolo.
Joulupukki lahjoja alkaa jo kesäkuussa tekeen,*

*ja joulukuussa rientää jo oitis mäkeen.
Tonttujen loma jo tammikuussa alkaa,
kesäkuussa ei tontuilla ole enää aikaa.
Marraskuun lopulla alkaa olla joulun taikaa,
ja kaikille hyvää joulun aikaa.*

Eemil Oksanen 7. lk.

*Kihniössä joulu on aivan verraton
Kinkkua siellä runsaasti on
lahjoja jouluna paljon saadaan
silloin juhlia voidaan
jouluna syödään piparia
silloin se maistuu parhaimmalta*

*jouluna murheet voi unohtaa
silloin voi vain rennosti ottaa
Hyvää joulua kaikille!*

Niklas Aittoniemi ja Gregor Roosimägi 6. lk.

Hiihtäjiä Peuramäessä kevättalvella 1953.

Muisteluita Vahojärveltä

Alpo Juvela

Suvun nuorimmat kyselivät, miten ennen vanhaan Vahojärvellä elettiin. Siitä syntyi idea koota talteen omia muistoja kotikylältä.

Kotitalo Peuramäki sijaitsi kaukana kirkonkylältä. Matkaa Soljan koululle oli 3,5 kilometriä, lähimpään kauppaan noin 4 kilometriä ja kirkonkylälle suunnilleen 25 kilometriä.

Sodan jälkeen yritettiin kovasti

Sodan jälkeisenä aikana oli kaikille yhteistä kova yrittäminen, tavaroiden säännöstely, talkoot ja muu hyvä naapuriapu. Nämä olivat tunnusomaisia asioita sen ajan elämässä.

Jo varhain opetettiin lapset tekemään työtä. Sadonkorjuu pelloilta tehtiin yhdessä heti kun ”kynnelle kyettiin”. Vanhemmat leikkasivat sirpillä viljaa ja me lapset sidoimme ne lyhteille. Ruislyhteet aseteltiin kykäille, eli sidottiin kolme lyhdettä latvuksista yhteen, nostettiin pystyyn ja niiden ympärille pystytettiin toisia. Kaikkiaan noin kymmenkunta lyhdettä. Sidottiin myös ohra- ja kauralyhteet, joita voitiin laittaa seipäälle.

Muistan myös sen, kun meille kuokittiin lisää peltoa Peuramäkeen. Isä mittasi määräalan kullekin ja kuokkimisen jälkeen tarkasti työn tuloksen ja maksoi palkan. Se

oli oppia työhön ja rahan käyttöön. Samalla urakkamallilla kotona kuorittiin myös puutavaraa, kukin kykyjensä mukaan.

Meillä oli pellot hallanarkoja. Meidän perunamaamme olikin Vanhassatalossa eli järven toisella puolella, siinä järvestä Keskisen tiehen. Oli kesä 1951, kun tein taksvärkkiä Vanhassatalossa, korjattiin rinnireellä kuivia heiniä latoihin. Minä sotkin kuormassa ja ladossa, kun Vihtori ja Vilho tekivät kuormia. Alina teki hyvät ruuat, oli oikein lihapitoista ja herkkumansikkakiisseliä. Vanhantalon kytö sijaitsi kotini lähellä ja siellä kesäisin joukolla autoimme heinäkorjuussa.

Perunamaalla olimme syksyisin ainakin Soljassa, Markkolassa ja Salmenharjussa. Päivällä saimme hyvää ruokaa ja työn päättyessä vielä palkkaa. Minä olin Veijon kanssa Salmenharjussa myös puintihommissa ja pellaviakin käsiteltiin.

Metsätyötä justeerilla

1940–50-luvuilla hakattiin kesällä puutavaraa. Vuonna 1952 olin 12-vuotias ja veljeni Ahti kaksi vuotta vanhempi. Meillä oli Metsähallituksen maalla niin kutsuttu lotti (hakkuupalsta). Suurin osa oli isoja haapoja ja jouduimme kaa-

tamaan ne justeerilla ja paljolti katkomaankin. Vasta rungon latvaosat sahasimme pokasahalla.

Vanhempi veljemme Viljo hakkasi viereisellä lotilla. Söimme eväämme samassa paikassa ja Viljo viilasi meidänkin sahoja. Vuonna 1953 olimme ensin hakkuulla lähellä Teerilammen kämppää ja loppukesän metsän raivuulla, ja samoin kesät 1954–55.

Vuonna 1955 olimme Karpanperän suunnassa raivuulla. Kortteerasimme Kalliolammin kämpällä, joka nyt on Parkanon metsämuseolla. Kun raivasimme Sulkonnevan ja Lehminevan reunassa, huomasin vanhan, ojan mullassa pilkottavan sinkkipellisen laatikon.

Noin 10 vuoden aikana sade oli huuhtonut peitteenä olutta multaa pois. Lautamäen Pentti kaivoi laatikon ylös. Se oli kooltaan 40x40x40. Kansi oli vähän irronnut tinauksesta.

Siellä oli sähkötys- ja vastaanotinlaitteet. Se oli syksyllä pimeä ehtooyö, kun lentokoneesta pudotettiin lennätin ja desantit.

Kone lensi useamman kerran Ahon eli Lautamäen Pentin kotitilan yli, kun siellä poltettiin kantoja niin luulivat Lehminevan merkkituliksi.

Vaihtelua ja iloa

Kesä ei kuitenkaan aina ollut pelkkää työtä. Käytiin ongella ja uimassa. Joskus oltiin paimenessa ja sekin oli porukalla hauskaa. Meillä oli navettaladon takana katos, jossa äiti lypsi lehmät. Usein me odotimme vieressä mikit kourassa, että äiti kaatoi niihin ”lehminloista” (maitoa). Se oli herkkua, lypsylämmin maito.

Kesällä meillä oli kanoja noin puoli tusinaa. Ne olivat tarhassa, kun kukko kerran tepasteli pihamaalla. Nuorin veli Unto oli noin 5–6-vuotias, kun kanahaukka iski kukon kimppuun kaivon ja aitan välissä ja nokki päätä.

Unto juoksi pelastamaan kukkoa ja kanahaukka lähti. Kukko eli vuosia sen jälkeen, mutta aina, kun se liikkui, niin se kiersi ympyrää. Suoraan se ei kävellyt enää koskaan.

Mukavia päiviä oli kesäaikaan myös, kun meitä vanhempi serkku Peltolan Pauli tuli valvomaan onkireissujamme Vahojärvellä. Omin päin ei äiti olisi meitä veneellä ongelle päästänyt. Soljan rannassa Liesihiedassa olimme uimakoulussa 1952, ja meitä oli runsaasti. Opettajana oli Tellervo Hähkiöniemi ja myös hänen miehensä Jussi oli usein mukana. Tavallisesti kävimme kotoapäin uimassa Pirunvuoren lähellä hiekkarannalla.

Joskus syksyllä marja-aikaan Peltolasta tulivat hevosella saavien kanssa poimimaan puolukoita. Meidän lähellä oli hyviä marjamaita, ja poimittiinkin

Uimakoululaisia vuonna 1952. Vasemmassa jonossa Tuula Jyrinki, Ulla Soljanlahti, Laina Päljanoja, Irja Soljanlahti, Sinikka Haapaniemi, Vuokko Kiho ja Laimi Haapaniemi. Oikeassa jonossa Juhani Soljanlahti, Markku Lahtinen, Erkki Saarinen, Olavi Koskinen, Raimo Lahtinen, Alpo Juvela, Kimmo Lahtinen.

ahkerasti. Kun peltolalaiset illalla lähtivät, oli saavit täynnä punaisia marjoja.

Vaihtelua ja virkistystä tuli juuri siitä, että vierailut olivat yleisiä. Meille varsinkin sunnuntaisin tuli miehiä, kun isä oli arkisin poissa kotoa metsätyönjohtajana. Miehillä oli asiana saada parturinpalveluja tai oli jotain suutarintyöhön liittyvää. Monesti isä myös teki kirjallisia töitä, esimerkiksi veroplankettien (veroilmotus) täyttöä. Iloisia vieraita oli kiva kuunnella. Erityisesti mieleen on jäänyt lähinaapurin eli metsänvartija Hähkiön Epun hervoton nauru.

Kepposia

Kerran, ehkä vuonna 1949 tai 1950, menimme Ahdin kanssa riihen yläluuvaan ja otimme pahnvoja ladon kasasta sellaisen nyytträn ja laitoimme sen yläluuvan ruumenkopin kohdalle. Meillä oli tulitikkuja mukana. Kokeilimme, kuinka lähelle kasaa voi palavan tikun viedä.

Yhtäkkiä pahnat syttyivät palamaan, tuli kova hätä! Potkimme palavat pahnat luuvan lattian ja vesikaton raosta ulos. Rako oli noin 10 senttiä, takstoolien suuruinen. Sitten juoksimme tikapuita alas ja sotkimme palavat oljet sammuksiin. Tapahtumasta ei hiiskuttu mitään.

Jos olisi riihi ja pahnat ja muuta palanut, se olisi ollut köyhälle pientilalle hirmuinen katastrofi.

Pinotavaran hakkuussa valtionmetsässä Hirvikorvessa Teerilammen maastossa vuonna 1952. Metsureina 14-vuotias Ahti Juvela ja 12-vuotias Alpo Juvela.

Partio oli mieluinen harrastus. Kuvassa vasemmalta alkaen Erkki Jyrinki, Kimmo Lahtinen, Ahti Juvela, Kalevi Järvelä, Mauno Pokkinen, Pentti Kallio, Pentti Samuli Juvela ja Alpo Juvela.

Urheasti

Kerran kun olimme kotona yhdessä Sisko, Ahti, minä ja Aila, kertoi Sisko, että vintillä on jotain, kun sieltä yöllä kuului ääniä ja örähtelyjä. Me muut nukuimme keittiössä laverilla petillä, vanha pari nukkui pirtissä.

Lähdimme taisteluun: otimme leipävartaan ja aukaisimme keittiön nurkassa olevan komeron oven, sieltä nousi raput vintille. (Rappujen alla oli komero, jossa pidettiin astioita ja ruokatavaraa.)

Toisilla oli apuvälineinä muun muassa puntari ja tinalkovi. Vuoroon me Ahtin kanssa pökimme vintin luukkua, mutta pupu meni pöksyihin. Menimme ulos ja minä kovan kivenheittäjänä kivitin vintin päätyä. Siellä ei ollut ikkuna, mutta avoin tila. Hyvin näkyi, kuinka kessut heiluivat orressa. Sitten kivi meni pirttiin ikkunan läpi ja taas täytyi isken paikata lasi laittamalla reikää isompi ruudunpala paikaksi. Meillä oli paikattuja ruutuja minun kivenheittelyni takia. Tuli vähemmän nuhteita kuin olisin ansainnut. Jälkeenpäin ehkä selvisi, että äänet tulivat pirtin sängystä eikä vintiltä.

Vintillä meillä oli kessun lehtiä, silloin taloissa niitä kasvatettiin. Kun niitä ei enää kukaan käyttänyt, niin Halmelan Heikki tuli meille kylään. Sillä ei ollut kessuja, niin haki parempaan puutteeseen ja rusenteli ne jauhoksi ja latsasi piippuunsa. Komiat savut nousi, mutta hetken päästä Heikki syljeskeli ja kiroili, että ”kyllä tämä on niinku kis-

san kusta”.

Kerran Heikki tuli meille, kun isä toi kaupunkireissulta Heikille pienen vinettopullon palkaksi. Me Ahtin kanssa katselimme edessä, kun Heikki istui pirtin penkillä ja ryypiskeli. Heikki antoi vähän meidänkin maistaa. Se oli makeaa ja vähän tahmeaa. Kyllä me olisimme lisääkin otaneet, mutta Heikki nuukaili ja pisti pullon taskuunsa ja lähti Juvelaan.

Harrastuksena partio

Oli meillä harrastuksiakin, kuuluimme partioon. Jyringin Erkki kävi oppikoulua ja tutustui siellä partiot toimintaan. Pidimme kokoontumisia Jyringin tilavassa leikkimökissä.

Meidän ryhmän nimeksi keksimme Tikkavartion. Tilasimme partiolaisten asuja: vyön, paidan, huivin ja lakin.

Tikkavartioon liittyi Juvelan ”Samuli” Pentti, Järvelän Kalevi, Lahtisen Kimmo ja Raimo sekä tietysti myös minä, Ahti ja Erkki. Olimme leirillä viikon ajan Poikkeusharjussa, nykyisen seurakunnan leirikeskuksen kohdalla. Ruokien kokkauksessa mestarina oli Kauko Volotinen.

Poikkeusharjun leirillä maidon haimme tonkalla ryhmämme vuorolla järven toiselta rannalta ja päivällä oli erilaisia kilpailuja sekä uintia. Yövyimme teltoissa.

1950-luvulla, ehkä 1953–54 olimme retkellä Teerilammen kämpällä, Jyringin Erkki, Juvelan Samuli, Ahti ja minä. Aurinkoisena sunnuntaiaamuna Erkki ja minä me-

Heinätöissä Vanhantalon kydöllä 1950-luvulla Alpo Juvela, Vihtori Vanhatalo, Vilho Vanhatalo ja Unto Juvela.

nimme Halmelan Eskon kopukalla (4 tukkia rinnakkain sidottuna) lammelle.

Erkki meloi keulassa ja oli polvillaan. Minä lähellä takapäätä meloin seisaallani ja katsoin laineita. Yhtäkkiä tasapaino petti ja pää edellä lampeen. Nousin ylös kopukan takapästä ja Erkki auttoi kyytiin. Sitten minäkin olin meoessa polvillani.

Kävimme usein Teerilammin kämpällä eri porukoilla Kallion Pentti, Jyringin Erkki, Järvelän Kalevi, Juvelan Samuli, Kihon Olavi, Jokelan Reima, Jokelan Kauno, veli Ahti ja minä.

Juhannus

Juhannus oli kesän juhla. Silloin aina tehtiin lehtimaja, jonka halkaisija oli noin 3-4 metriä. Se tehtiin niin, että koivut asetettiin rinnakkain neliön muotoon ja sisällä oli usein myös istuimia.

Joskus tehtiin taikojakin. Sisko luki niitä lehdistä ja kuuli muilta. Joskus 1950-luvulla oli Talassaaressa tanssit. Lepistön Eino soitti haitaria ja tanssittiin kalliolla. Sellainen muistikuva minulla on 1940-luvulta, että käytiin juhannuksena Onkilammilla mummulassa kylässä. Joissakin taloissa oli juhannuksena sahtia, mutta meillä ei ollut koskaan, ei ollut välineitä eikä oikein taitoakaan.

Joulukuu

Jouluista muistan, kun olin 7 vuoden ikäinen ja sain Karhu-sukset, joilla hiihdin monta vuotta. Kyllä ne monesti taipuivat, mutta eivät katkenneet, vaikka pohjat kuluivat melko tasaisiksi.

Monissa taloissa ei ollut silloin lapsille paljon antaa joululahjoja. Meillä oli sentään aina jonkinlaisia tavaroita, asuja ym. Vakiolahja jokaiselle oli vihko, kynä ja kumi. Se oli mukavaa, kun voi piirtää ja kirjoittaa. Sisareni kertoi, että samanikäinen tyttö kirjoitti joulun jälkeen koulussa aineen, että oli niin onnellinen, kun sai lahjaksi kamman. Joku toinen kirjoitti, että saivat pahvista ja naruista rakennetun nukan, jonka raajat liikkuivat, kun nyppi narusta.

Yksi joulukuun meillä oli apea, kun aattona haimme pehku-nevalta karjalle kuiviketურvetta. Isä ajoi hevosta seisoen työreun etuosassa ja Ahti ja minä kävelimme reuna perässä.

Vappu-hevosella oli kovat menohalat. Lunta oli vain

ohut kerros ja tietä ei ollut lainkaan. Kuljettiin vain metsän hakkuuaukiota. Reki pötkäsi kantoon, isä lensi reestä ja iski rintansa suoraan toiseen kantoon. Se oli kova laake, kylkiluita murtui. Kuitenkin selvisimme kotiin, Ahtin kanssa veimme kuivikkeet suojaan ja hevosen talliin. Isään koski kovasti ja hän meni sisään ja istui keinutuoliin. Kun yritti siitä nousta, niin pyörtyi lattialle.

Ahti lähti Juvelaan hakemaan Viljoa apuun. Viljo tulikin ja vei hevosella isän Soljaan, jonne oli matkaa jäätä ajaen noin 3 kilometriä. Lähin puhelin oli siellä ja sai hälytettyä auton paikalle, että pääsi lääkäriin. Viljo lähti mukaan.

Oli jouluaatto ja iltapuoli, mutta Soimajärvi otti potilaan vastaan ja tutki, sitoi ja totesi, että kylkiluita on murtunut. Paluumatka oli illalla myöhään autolla pihaan asti. Vielä lähti Ahti hakemaan hevosen Soljasta kotiin.

Isän henki oli piukalla pitkän aikaa, mutta äiti hoiti silloin yksin pukin homman; teki säkkipaperista naamarin, puki vähän ”pukkimaisesti” ja kun iso keppi kopisi eteisesä, niin homma hoitui hyvin.

Lapsuudessa meillä oli jouluruokana muun muassa kinkkua, perunalaatikkoa, porkkanalaatikkoa, livekalaa, hyvää lihasoppaa, kakkoa, riisipuuroa ja rusinasoppaa.

Talvella tukkimetsässä

Vuonna 1956 ajoimme Viljon kanssa Heikkiölammen ja Nevalammen maastosta tukit Haapaniemen kohdalle joki-rantaan ja pinotavaraa Ylisenlammin tienvarteen. Oli vahva lumikerros, paikoin yli metri. Pakkasta oli monta päivää 35–40 astetta.

Latonevan laanilla syödessämme oli kova pakkasen, Rauhalan Matin hevonen rupesi heittelemään pääpussia, jossa oli kuroja. Kun Matti otti pääpussin pois, niin hevosen sieraimet olivat jäässä. Matti laittoi sormensa sieraimiin ja sulatti jään.

Siihen aikaan oli paljon oravia, niitä oli paljon kuolleina hangella. Oliko kuoleman aiheuttanut ruuan puute, kylmyys vai taudit? Oravakanta pieneni huomattavasti.

Vuonna 1957 ajoimme tukit Latonevalle. Ei enää uitettu, vaan kuljetus tapahtui kuorma-autoilla. Latonevan jälkeen siirryimme Pitkälammien maastoon. Tukit ajettiin Teerinimestä Vahojärveä pitkin Salmenharjun pellolle. Toisen lotin Viljon kanssa kaadoimme ja valmistimme ja ajoimme itse. Yksi oli suuri tyvekäs mänty, leikkuulta 105 senttiä.

Talviaikaan vaihtelua

Kyllä talvellakin tapahtui jotakin, mikä katkaisi arjen työtä. Joskus OTK järjesti kylällä isommissa pirteissä elokuvanäytäntöjä, joita oli Haapaniemessä, Lautamäessä ja Auralammella.

Taloissa oli joskus ompeluseuroja, joissa oli tanssejakin. Niitä oli muun muassa Kihossa, Koskelassa, Kantolassa, Onkilammilla. Usein hanuria soitti ”pikku-Vilho” eli Järvensivun Vilho tai Kiviojan Pekka. Ompeluseuroissa myytiin väliin arpoja, joilla sai pullaa.

Aureesta oli väliin mukana Kiviniemen Pentti ja Järvensivun Pentti. Olivat mestari polkanmenijöitä.

Hiihto oli aina mahdollista ja paljon sitä harrastettiin, kun ei aina ollut teitä avoinna ja suksilla oli hyvä liikua niin kylässä kuin koulussakin ja pyhänä tai arkena.

Kyllä on vaikia valita

Reijo Ojennus

”Kyllä on vaikia valita, ku toisellon niin palio paremmat paperit” Tämä on mieleen jäänyt lause kunnanhallituksen kokouksesta ensimmäisiltä luottamushenkilövuosilta Jalasjärvellä. Silloinen valtuustue oli tottunut näin asioita hoitamaan. Tässä reilun neljänkymmenen vuoden varrelta, mitä näissä toimissa olen ollut näitä, vastaavia tilanteita on toki ollut useita, mutta tuo ensimmäinen on jäänyt elämään.

Eihän tuo politiikkaan osallistuminen tuosta alkanut. Ensimmäisen kerran olin osallinen, kun kiinnitelin Rafael Paasion kuvia ladon seiniin 1962 presidentinvaaleissa. SDP:n osalta osallistuminen jäi siihen. Seuraavaksi Vennamo sai aikaan maakunnissa poliittisen herätyksen ja siihen lähdin innolla mukaan. Satakunnan piirissä ja Kihniössä olin mukana nostamassa SMP:tä kunnan suurimmaksi puolueeksi ja sama toistui 1972 vaaleissa vaaliliitossa KD:n kanssa.

Muutto Jalasjärvelle ja sielläkin vauhtia SMP:n toimintaan ja ensimmäistä kertaa mukana kunnanhallituksen toiminnassa. Vaikka olin mukana aika tiiviisti SMP:n toiminnassa, mm. puoluehallituksessa ja useana vuonna maan paras Suomen Uutisten tilausmyyjä, niin varsinaisesti kuntapolitiikkaan pääsin mukaan vuoden 1980 vaalien jälkeen. Tätä luottamusmieheksi on sitten riittänyt tauotta tähän asti. Siitä huolimatta en voi itseäni poliitikoksi nimittää, koska en sillä ole palkkaani koskaan ansainnut.

Kuluneisiin vuosikymmeniin sisältyy monia voittoja, hieman lieviä tappioita, mutta asioiden hoitoa se ei ole haitannut. Ehkä suurimpana voittona oli toimiminen kaupunginvaltuuston puheenjohtajana yhden vaalikauden. Ei tuollainen ajatus tullut mieleenkään, kun yksin olin valtuustoryhmässäni.

Luottamushenkilöiltä usein kysytään: ”Mitä olet saanut aikaan?” Harva pystyy sanomaan yksin hoitaneensa jonkin asian, tuskin kukaan. Kuntapolitiikkakin on yhteistyötä ja kompromisseja.

On mukana myöskin tahtopolitiikkoja, auktoriteetteja ja oikeita neuvottelijoita. Kun Parkanoon aikanaan alettiin suunnitella Rauno Santoon toimesta pakoputkitehdasta, silloin tarvittiin noita kaikkia. Viljo Talonen, Antti Hiitti, Erkki Laatu, Heikki Korjansalo, siinä muutamia nimiä, jotka mahtuivat tuohon kategoriaan. Vaikka kaupungin takuut hirvittivät, niin tehdas syntyi ja nykyinen Fennon tehdas jatkaa tätä tuotantoa. En tarkkaan muista, kuinka yksimielinen tuo päätös oli, mutta me, jotka mukana olimme päättämässä, voimme olla tyytyväisiä.

Yhtä suuri päätös oli kaupungin historiassa Kaarna-kampuksen rakentaminen. Siinä päätös oli yksimielinen ja silloinen valtuusto saa sulan hattuunsa. Toki senkin alueen kanssa kipuillaan muista syistä vielä pitkään.

Kaupunginjohtajien kanssa on Parkanossa muutama kertaan menneinä vuosina ja vuosikymmeninä tullut luottamushenkilöille erilaisista syistä johtuvaa epäluottamusta. On irtisanottu ja joskus annettu ymmärtää, että parempi irtisanoutua. Irtisanomispaperiin en kertaakaan ole nimeäni laittanut! Joka tapauksessa on meillä ollut kohtuullisen hyvin pärjätty.

Aina voi sanoa, että ”jos ei jonkun henkilön kanssa pärjää, niin itessäkin on jotain vikaa”.

Omalta osaltani muistan tapauksen, jossa kaupunginjohtajan kanssa kirjoiteltiin puolin ja toisin paikallislehteen. Eräälle teollisuusalueelle vedettiin vesijohto, joka maksoi silloin ”maltaita”. Sopimus oli, että yrittäjä maksaa ja liittyy sitten kunnan vesijohtoon, kun alueella on yrittäjiä useampia. Kaupunki kuitenkin maksoi, ja alueelle ei ole yrityksiä ilmaantunut vielääkään. Ei aina ole helppoa olla oikeassakaan. Eikä varsinkaan kuntapolitiikassa.

Kiltit lapset

*Joulupukki avaa oven
kysyy, onko täällä kilttejä lapsia*

*kaikella ystävyydellä hyvä Joulupukki
ei ole kilttejä tai tuhmia lapsia
on vain erilaisia maailmaan syntyneitä pienokaisia*

*lapset opettelevat elämää
iloitsevat, villiintyvät, kiljuvat, kiukuttelevat
ovat terveitä, sairastavat
eivät ole tuhmia tai kilttejä
ovat lapsia*

*rakas Joulupukki
tiedän sinun rakastavan kaikkia lapsia
kuten vanhemmat rakastavat omiaan*

*näytä kiltti Joulupukki
että sydämessäsi on paikka kaikille lapsille
sylisi avara istua polvellesi
ettei yhdenkään tarvitse tuntea
olevansa huonompi muita*

Hannu Tiainen

Tervassa on voimaa – vieläkin!

Viimeinen opastukseni Vesipääskyllä

Leena Perälä

”Nyt ei herrat eikä herttuat riitä, kuninkaista puhumatta-kaan, keksi jotain muuta, iskevämpää!” oli edellispäivän ohje isänniltäni kaupungintalolla, kun tärkeä Vesipääsky-opastusmatka 23.7.2019 Kaidoillavesillä oli edessä.

Kun olen saanut elää parinkymmenen vuoden ajan vesistöalueen monenkirjavassa, satavuotisessa historiassa ja sen muistoissa, tunsin tällä kertaa takkini todella tyhjäksi. Mitä ihmeellistä ja uutta voisinkaan enää keksiä?

Eiköhän vielä jotain löydy, ajattelin ja herättelin vähäisiä älynystyröitäni tässä asiassa vihonviimeiselle opastusretkelle lähtiessäni.

Tykkään ripeästä toiminnasta enkä viikkojen kiehnaamisesta saman asian ympärillä.

Koska minulla oli taas kerran se ”viimeinen opastus”, oli pakko keksiä jotain uutta, sellaista, mikä jää mieliin. Tiesin, että pieni matkaseurue minulle täysin oudosta maailmasta olisi isännille ylen tärkeä, kielillä puhuttaisiin. Nyt, jos koskaan pitäisi iskeä! Seurueen puheensorinan aikana Vesipääskyllä sain vielä viritellä ja viimeistellä ajatusmaailmani oikealle sävelasteikolle.

Kun juustopallona möllöttävältä aamuyön kuu-ukolta-kaan en saanut apua, muistui mieleeni käynnit tervantuokuisessa Koveron talossa Seitsemisessä. Terva?

Eihän terva mitenkään sovi tällaiseen arvokkaaseen tilaisuuteen, pohdiskelin.

Aamun valjettua ajatus tervasta vain ei antanut rauhaa. Pistin mielikuvitukseni liikkeelle.

Mahtoivatko toiselta puolen maapalloa pikakäynnille tulleet herrat edes tietää, mitä terva on; tämä meidän, luonnosta saatava, aivan merkillinen elämän eliksiiri kaikkeen vaivaan ja kipuihin?

Terva oli 1700-luvun lopulla Suomen ensimmäinen ulkomaankauppatavara. Purjelaivakaudella laivat olivat pelkkää puuta ja köysistö hamppua, joten tervalle oli kova kysyntä ja tarve. Parkanosta, juuri näiltä vesiltä, lähti tervaa maailmalle!

Siitä paikasta aamulla Seitsemiseen hakemaan tervan näytepulloja Vesipääsky-vieraille!

Kävi kuinka kävi, mutta etukäteen en asiasta mainitse kenellekään, päätin.

Edessä oli odotettavissa joko katastrofi tai tosi yllätys. Aika riski, ajattelin.

Lämpimänä opastusiltanani Kaitainvetten rannat hehkuivat Satakunnan Lapin syysväreissä, honkatosikot vahtivat rauhaa rannoillaan, tuuli kuunteli.

Vesipääskyssä, metsämuseon laiturissa oli hiljaista, pientä jännitystä huokui ilmassa. Luusalon Antti, vierailun adjutantti askelsi edestakaisin laiturin vierellä ja puhui hiljaisella äänellä kännykkäänsä. Vilkaisi sitten rannalla odottelevaan vierailun isäntään Jari Heiniluomaan päin ja pyöritteli päätään; viipyvät vielä puoli tuntia.

Suolla asuu taika,
sen aamu-työssä,
syyskallan kosketuksessa,
illan varjoissa ja kuutamooissa...

Minä hypistelin taskussani olevaa kahta pientä, sormenkokoista tervapulloa. Tarkistin, että usealla eri kielellä kerrotut humoristiset ohjeet tervan käyttäjille olivat siististi taskussani.

Pitkän odottelun jälkeen pieni seurue saapuikin. Tositärkeät vieraat oli helppo tunnistaa. Lyhyet esittelyt, ja samalla tulkkini takin helman nopea nykäisy.

Oli pakko selvittää etukäteen jotain, että Juha-Matti Markkola saisi aikaa löytää helpottavaa sanavarastoa tulkittaessaan tarinaani Parkanon ikivanhasta elinkeinosta ja vesistön merkityksestä elinehdoillemme muinaisina aikoina.

Juha-Matin tulkatessa verrattoman hauskaa tervan monipuolista käyttöohjetta virallinen puheensorina muuttuikin rennommaksi.

Käytin kohta kaikki olemattomat teatraaliset keinoni ojentaessani lopuksi pienet ihmellääkepullot vieraille. Sain siinä juttellessani nopeasti pullon korkin auki ja annoin varovaisin ja vakain elein herrojen vuorollaan nuuhkaista ihmellääkettä.

Parin sekunnin ajaksi aika aluksessa pysähtyi, vieraat vilkaisivat toisiaan, jännitys tuntui luissani. Yhtäkkiä vieraat pyrskäsivät raikuvaan nauruun ja taputuksiin, joihin oma väki yhtyi. Sellaista helpotusta en Vesipääskyllä olekaan ennen tuntenut.

Geopark-brändi meille, Parkanoon Kaidoillevesille, mitäpä minä muusta maailmasta!

Paras kiitos tuli vierailun eräältä jäseneltä Käenkosken laiturilla:

”Ei niin tärkeitä, suurta tai pientä juhlaa, etteikö huomorilla olisi paikkansa!”

Minusta tuntui, että neljävuotinen kuntien voimakas aherrus Geopark-brändin saavuttamiseksi tarvitsi toteutukseen enää vain muutaman tervatipan!

(Etä)opiskelijan päiväkirja

Vilhelmiina Kivioja

Aloitin viestinnän opinnot Tampereen yliopistossa syksyllä 2019 ja ehdin siis olla koulun penkillä puolisen vuotta ennen kuin maailmanlaajuinen pandemia laittoi kaiken uusiksi. Olin jo tottunut lähtemään joka päivä kampukselle luennoille ja opiskelemaan kirjaston lukusaleihin. Kuten muukin yhteiskunta, myös yliopisto sulki ovensa ja kaikki siirtyi ainakin omalla kohdalla yhdessä yössä verkkoon. Yhtäkkiä kotoa ei voinut lähteä minnekään muualle opiskelemaan. Itse opiskeluiden myötä myös opiskelijariennot menivät tauolle ja haalarit jäivät kaapin perukoille odottamaan parempia aikoja.

Ihana, kamala etäopiskelu

Pandemia-aikana yliopiston tilat ovat olleet vaihtelevasti avoinna ja opetusta on järjestetty pääosin etänä, riippuen toki opiskeltavasta alasta. Omalla kohdallani kaikki opetus, yhtä kurssia lukuun ottamatta, on ollut etänä näiden lähes kahden vuoden aikana. Monille etäopiskelu on tuonut joustavuutta elämään, kun opintoja on voinut suorittaa mihin aikaan vain päivästä ja viikosta. Etäopiskelu onkin tehnyt esimerkiksi töiden tekemisen opintojen ohella helpommaksi. Itse kuitenkin olen sitä mieltä, että näin laajamittainen etäopetus ei ole ollut motivoivaa ja hauskaa. Vaikka olihan se joskus ihan kätevää sateisena aamuna osallistua luennoille omasta keittiöstä käsin aamupalaa samalla syöden.

Kotona tietokoneen äärellä istuminen päivästä toiseen tuntien ajan ja yhdestä etä tapaamisesta seuraavaan klikkailu alkoi kyllästyttää aika nopeasti. Vaikkei uskoisi, etäluennoltakin on mahdollista myöhästyä ja kiireen tuntu voi syntyä etäpalavereita täynnä olevasta päivästä. Itse olen sitä mieltä, että erittäin tärkeä osa yliopisto-opiskelua ovat ne keskustelut, joita syntyy jo luentojen aikana ja niiden jälkeen opettajan sekä muiden kurssilaisten kesken. Etäluennot ovat monesti etukäteen tehtyjä tallenteita tai sitten liveinä tulevan luennon aikataulu on tiukka eikä spontaanille keskustelulle jää paljoa tilaa.

Luennoille osallistuminen paikan päällä on tärkeää myös muun sosiaalisen kanssakäymisen suhteen: luentojen jälkeen menttiin usein porukalla syömään ja siitä jatkettiin lukusaleihin tekemään tehtäviä. Omaksi onnekseni minulla on ystäviä, joiden kanssa olemme etäilystä huolimatta opiskelleet paljon yhdessä joko toistemme luona tai kampuksella silloin, kun se ollut auki.

Elämän parasta aikaa

Opiskelijaelämä ei myöskään ole pelkkää opiskelua, vaan siihen kuuluu paljon erilaisia tapahtumia ja hauskanpitoa kavereiden kanssa. Pandemian aikana tapahtumat ovat olleet tauolla tai niitäkin on yritetty järjestää etänä. Tapahtumissa tutustuu muihin oman alan opiskelijoihin ja tapaa poikkitieteellisesti uusia tyyppejä.

Olen ollut vuoden alusta asti mukana oman ainejär-

jestöni Reettorit ry:n hallituksessa ja nähnyt, kuinka yli vuoden jatkunut etäily alkoi tympiä ihmisiä ja kaipuu normaaliin oli kovempi kuin koskaan. Alkuvuodesta oli sydäntäsärkevää perua suunnitteilla olleita tapahtumia ja yrittää parhaansa mukaan sovittaa niitä etätapahtuman muottiin. Rajoitusten puitteissa keksittiinkin aivan uudenlaisia tapoja järjestää esimerkiksi sitsejä (akateeminen pöytäjuhla), pikkujouluja ja vapputapahtumia.

Kyllä etätapahtumissakin ihan hauskaa lopulta oli, mutta tänä syksynä on tuntunut todella hyvältä vetää haalarit jalkaan ja lähteä porukalla pitämään hauskaa.

Korkeakoulussa opiskelu on todella ainutlaatuinen vaihe elämässä. Valehtelisinkin, jos väittäisin, etteikö välillä tulisi suru puseroon siitä, kun miettii mitä kaikkea on jäänyt kokematta pandemiatilanteen takia. Ensi keväänä edessäni on ensimmäinen etappi opinnoissa, kun valmistun kandidaatiksi. Onneksi näihinkin vuosiin on jo mahtunut paljon huikeita muistoja ja olen päässyt kasvattamaan omaa alkavaa asiantuntijuuttani viestinnässä. Tällä hetkellä kaikki näyttää kuitenkin valoisalta ja ensi vappuna aion juhlia kuin se olisi fuksivappuni.

Kihniöläinen tähdenlento

Jarmo Hammo

Nevalankyläläinen Antti Rajakoski kertoi haastattelussa vuonna 1969, että 1900-luvun alku, varsinkin vuodet 1916 ja 1917, olivat niin ankaria, että monessa kihniöläisessä talossa jouduttiin syömään pettua. Jos asiat olivat tosi huonosti, täytyi syödä leipää, johon oli käytetty koivunkuorta. Hänellä oli makumuistoja molemmista.

Samaan aikaan Kihniön kyläyhteisössä oli vimmainen aktiivisuuden pöhinä: perustettiin seurakunta, työväenyhdistys, nuorisoseuroja, riideltiin kirkon paikasta, aloitettiin työväentalon rakentaminen, kunta itsenäistyi Parkanosta, syntyi turvepehkuosuuskunta, höyrysaha ja kauppoja. Kihniö oli kaukana kaikesta, mutta ei suinkaan eristyksissä. Matkasaarnaajat ja sosialistiagitatorit toivat sanomaansa ja lehtiä tilattiin.

Vuonna 1908 syntyi Helsingissä oikeistolainen Kansallismielinen Nuorisoliitto. Sillä oli pari selvää tavoitetta: vastustaa kansainvälistä sosialismia ja saada suomen kieli tasavartaiseksi ruotsin rinnalle. Äänenkannattaja oli Nuorten Nuija ja kannattajia kutsuttiin yleisnimellä nuijalaiset, vaikka oman seuran nimesä saattoi olla Nyrkki tai Vasama tai Jäämit. Kihniön naapureihin tuli näitä seuroja: Kihniän Nuija ja Jalasjärven Nuija, joka rakensi vuonna 1909 upean seuratalon Wilholan. Kihniöönkin nuijalaiset aatteet levisivät, ja niinpä useampi sanomalehti uutisoi vuonna 1910 helmi-maaliskuussa Kihniön Kansallismielisen Nuorisoliiton synnystä.

Ensimmäinen kokous Kankarin torpalla

Nuorten Nuija kirjoitti Kihniön Kansallismielisen Nuorisoliiton ensimmäisestä kokouksesta 28.3.1910. Se pidettiin Kankarin Torpalla. Siihen aikaan torppia tyhjeni ja niitä tyhjennettiin, mutta mikä oli Torppa isolla alkukirjaimella? Oliko se Ihantolan, Pirulan, Aitolan tai muiden tulevien seurantalojen edeltäjä? Kysymys jää vastausta vaille.

Kokouksen aloitti J.W. Teikari kertomalla kansanopistoliikkeen perustajasta Grundvigistä ja suomalaisesta kansallisen nuorisoliikkeen uranuurtajasta Matti Sippolasta. Uusia jäseniä liittyi liittoon 12.

Seuraava kokous pidettiin huhtikuussa Törmän talossa. J.W. Teikari piti lämpöä hehkuvan puheen kehottaen nuoria ja vanhoja yhtymään suureen isänmaalliseen työhön. Keskusteltiin, kuultiin runo väkijuomista, nähtiin näytelmä ”Onko häpeä olla maalainen”. Uusia jäseniä liittyi liittoon 73. Jäsenmäärä oli puolessatoista kuukaudessa noussut yli sadanviidenkymmenen.

Puheenjohtaja Teikari kertoi matkustavansa Amerikkaan, mutta kokoukseen osallistunut Iisak Jaskari – Kihniön Eppu-nimimerkeillä pakinoi ja runoil-

lut seppä – lupautui vastaamaan sekä puheenjohtajan että sihteerin tehtävistä. Jaskari naljaili toistuvasti lehtijutuissaan sekä sosialisteja että ruotsinkielisiä, joten Kansallismielisen Nuorisoliiton tavoitteet hän taatusti tunsikin omikseen.

Kihniön K.N.L. viidenneksi suurin

Kesäkuun 1910 lehdet julkaisivat suurimpien nuijalaisten seurojen jäsenmäärät: Helsingissä lähes 1400, Tampereen Jäämit 194, Rauman Karhu 184, Vaasan K.N.L. 163, viidenneksi suurin Kihniön K.N.L. 162. Seuraavana Hämeenlinna. Seuroja oli Suomessa yli sadan, jäseniä yhteensä noin 8000.

Samoissa lehdissä oli pikku-uutinen otsikolla ”Ilahduttava tilasto”. Sen mukaan nuorisoliittolaisten 106 puheenjohtajasta 2 omaa muukalaisen nimen, sihteeristä 6. ”Toivokaamme, että ensi vuonna kaikilla liiton virkailijoilla on kotoinen nimi.”

Suomen kielen tasavertaisuus liiton tavoitteissa oli arvokasta, mutta tällainen kriteeri virkailijavalinnoissa menee jo vouhotukseksi. Eipä silti, jo Nuija-nimen käyttö kertoo samasta asiasta, eli halusta sanoutua irti ulkomaankielten vaikutuksesta. Sana ”club” on monessa kielessä paitsi kerho, myös nuija.

Kieli muuttuu, yhteiskunta muuttuu. Tänä päivänä töitä tehdään hiirtä liikuttelemalla ja nuijalla tarkoitetaan tyhmää ihmistä, mutta 110 vuotta sitten nuija oli työkalu ja ehkä toi mielikuvan jostakin vahvasta ja jämäkästä kuten monen paikallisyhdistyksen suosima nimi Karhu. Muuten, suosittu nuijalaisen seuran nimi oli Jäämit. Se on alun perin Hämettä tarkoittava sana ja tulee venäjältä, joten se näistä nimien kotoisuudesta.

Kesän 1910 tilastojen jälkeen lehdissä on harvakseltaan mainintoja Kihniön Kansallismielisestä Nuorisoliitosta. Täällä kävi joku liiton kiertävä puhuja, ei artikkeleita paikallisliiton toiminnasta. Sitten Satakunta julkaisi 1912 listan paikallisyhdistyksistä, jotka eivät olleet toimittaneet keskusjärjestölle vuosikertomustaan. Lista ei ollut pitkä, mutta Kihniön Kansallismielinen Nuorisoliitto oli siinä mainittu. Vuotta myöhemmin Länsi-Suomessa yhtä lyhyt lista, Kihniö mukana ja lopputoteamus: ”Nähtävästi nukahtaneet aikoja sitten”.

Taisi Kihniön Kansallismielinen Nuorisoliitto jäädä tähdenlennoksi hyvästä alusta huolimatta.

Jotain sentään jäi jäljelle! Iisak Jaskari - Kihniön Eppu - kommentoi Kihniön tapahtumia tilapäärönoissaan, ja ensimmäisestä kokouksesta kertovan Nuorten Nuija-jutun yhteyteen hän kirjoitti riemukkaan runon, jonka hän poikkeuksellisesti signeerasi omalla nimellään.

Tervehdys Parkanon Kihniöltä.

*Terve Teille Nuijalaiset,
Terve miehet, naiset,
Terve, terve jokainen, te
Tosi suomalaiset!*

*Jopas heräs uinuksista
Suomen jalopeura,
Tännekin jo perustettiin
Nuijalaisten Seura.
Ylös kaikki yhteistyöhön
Suomalaisen kansa!
Suomen karhu viheltää jo
Takajaloillansa.
Kun Nuijamiehet eturiviss'
Marssii nuijinensa,
Ja kaikki kansa kintereillä
Rientää lippuinensa,*

*Ja kansalliseen taisteluamme
Yhtyy joka loukko,
Niin rivimme on suurempi kuin
Xerxeen sotajoukko.
Kun taajaan rupee sykkäilemään
Suomalaisten suonet
Niin murtuu aidat piikkiset ja
Vastustajain juonet.
Vaan jos sä hylkää korkeamman
Kansakuntain suojan,
Lokaan vedät uskonnon ja
Maan ja taivaan luojan,
Niin kohti perikatoamme
Varmaan silloin meemme,
Ollaan huonot vartiat ja
Turhaa työtä teemme.*

Iisakki Jaskari

Yhtenäiskoululla miljöö vaihtuu vuodenaikojen mukaan

Kihniön yhtenäiskoulun aulaan koulun henkilökunta ja oppilaat ovat syyslukukauden aikana rakennelleet syysaiheisen pienoismaiseman. Miljöön on tarkoitus muuttua vuodenaikojen mukaan; joulua kohden jouluisemmaksi.

Kotiseutulehden lukijoille otettiin koululla muutama kuva. Viihtyisyyttä ympäristöön tuovat myös oppilaiden tekemät kuvataidetyöt, joita löytyy muun muassa käytäviä koristamasta.

Aattoillan odotusta

Risto Kuivanen

Keittiön ikkunasta avautuu hämärä aamu juuri jäätyneellä järvellä. Lumi liikkuu harsoina kohti etelää. Yksinäinen varis kamppailee tuulella. Lintu pääsee kuusien suojaan ja istahtaa oksalle tarkkailemaan ympäristöä.

- Yksi, kaksi, kolme, miten monta kupillista sitä vettä olikaan, tihrustaa vaari kahvinkeitintä kahvipaketti kädessä. No, nyt meni laskut sekaisin. Pitää aloittaa alusta.

- Yksi, kaksi...

”Hyvää jouluaaton huomenta radiouutisista, toimittajana Petteri Löppönen. Joulun menoliikenteen odotetaan olevan vilkkaimmillaan...” Aamun rauha ja raukeus ovat läsnä.

Pieni kolahdus yläkerrassa herättää alakerrassa nukkuvat terrierit. Ne ovat jo unohtaneet illalla yövieraaksi

Harmaahaikara. Kuva: Risto Kuivanen

tulleet lapset ja muutamassa sekunnissa alkaa uskomaton rieha ja meteli, kun koirat tervehtivät alakertaan tulevia lapsia. Iloa jatkuu hetken, kunnes se laantuu itseksensä. Ansa ja Albert rauhoittuvat Oivan kainaloon sohvalle. Oiva on kaksitoista, ja hänen otteensa eläimiin tuo mieleen koirakuiskaajan. Koirien lisäksi sama ihailtava ilmiö toteutuu kanojen, lampaiden ja kanien kanssa, joita kotona on ollut jo vuosia. Eläimet rauhoittuvat nopeasti Oivan läsnäolosta ja rapsutuksesta.

- Vaari, koska joulupukki tulee, kysyy Kaisu unisena.

- Vielä pitää malttaa odottaa. Nyt on varhainen aamu. Pukki taitaa tulla vasta illansuussa.

- No höh, ei ole mitään tekemistä.

- Pitää mennä päivemmällä ulos. Tuossa järven penkalla varmaan luistaa jo pulkka. Siitä voi lasketella. Jälle ei vielä saa mennä.

- Kerro, vaari, jotakin luonnon eläimistä, pyytää Enni.

- Voinhan minä vähän muistella, jos aika kuluisi paremmin, sanoi vaari kädessään höyryävä kupillinen poikkeuksellisen vahvaa kahvia.

- Syökää nyt kuitenkin aamupalaa, että jaksatte odotella iltaa.

- Tässä Parkanonjärven laitamilla näkee keväällä ja syksyllä paljon muuttavia lintuja ja muutenkin eläimiä on paljon, aloitti Vaari juttuansa. Lähimetsissä on peuroja ja hirviä, kettuja, supeja ja jäniksiä. Aina silloin tällöin niitä näkee ihan tässä pihassa. Varsinkin rusakot ovat innostuneet syömään kaikkia niitä kasveja, mitä ihminen haluaisi ilokseen kasvattaa. Jo pitkään on puhuttu, että tuossa linjalla on karhukin. Onpa lähimaastosta löytynyt karhun peäksikin sopiva kolo.

- Eihän, kauhistui Tilda.

- Vaikka siellä karhu olisikin, nyt se on unten mailla. Ei sitä tarvitse pelätä, eikä muutenkaan.

Tuossa ylätalossa sattui kauan sitten kumma tapaus, kun pimeällä syksysäällä kuului kopsaus kamarin ikkunasta. Ikkunassa olivat verhot edessä. Mummu asui silloin siellä ja meni kurkkaamaan, mikä ikkunaan oli osunut. Säikähdys oli suuri, kun keskellä ikkunaa oli kiinni oravan kokoinen eläin kiiluvine silmineen. Sen jalat olivat leveällä ja se näytti leijalta.

-Mikä se oli? Pelästyikö mummu?

- Varmaan pelästy. Ei sitä tiedä, vaikka olisi ollut liito-orava. Tai lepakko. Siitä on niin pitkä aika.

- Eikös ne ole aika eri näköisiä, tivasi Enni. On kyllä, mutta kun tilanne tulee äkkiä, ei havaintoja ehdi tehdä tarkasti. Tästäkin on kauan, eikä mummu ollut silloin mummu, vaan lapsi.

- Onko mummukin ollut lapsi? nauroi Taito.

- Kaikki ovat olleet lapsia, vaarikin.

- Ei lapsilla ole tuollaista partaa, Taitoa asia nauratti edelleen.

- Olisikohan aika mennä ulos. Siellä on mukava ilma. Tulkaapas pukemaan. Pulkat ovat ulkovarastossa. Kova kaaos syntyy hetkessä pieneen eteiseen, kun lapset etsivät vaatteitaan. Saman tien tilanne taas rauhoittuu lasten mennessä ulos ja ikkunasta näkyy lasten riemu, kun he laskeutuvat pulkalla ohuessa lumessa. Jonkin ajan kuluttua sisään tulee Kaisu. Haalari on vähän kastunut ja luminen. Pää takakenossa, koska pipo on kääntynyt silmille. Nenästä valuu ohut viiru.

-Voidaanko ottaa lapio, tehtäisiin lumiukko?

- Ottakaa vaan. Pikkulapiot ovat varaston perällä.

- Kerro vielä lisää eläimistä, tivasivat lapset. Viime kesänä mentiin mummun kanssa kylään ylätaloon. Juotiin sopivan vahvaa kahvia ulkona isäntäväen kanssa. Oli hieno päivä. Yhtäkkiä näkyi pieni pää viereisen aitan alta. Se katsoi meitä uteliaana.

- Mikä se oli, rottako?

- Ei, se oli kärppä. Hetken kuluttua se hävisi aitan alle, mutta tuli uudelleen ulos, ja hyppi pitkässä heinässä eteenpäin. Katsokaas, vaarilla on siitä kuvakin.

- Sehän suorastaan lentää, sanoi Tilda.

- Niin, se oli hieno hetki kahvittelun lomassa. Luonto esiintyi meille aitiopaikalla. Pari vuotta aikaisemmin vaa-

Kärppä. Kuvat: Risto Kuivanen

Merikotka ja varikset. Kuva: Risto Kuivanen

Yllä varpushaukka, alla ruisrääkkä. Kuvat: Sirpa Kuivanen

ri näki koko kärppäperheen kotitiellä. Ensin meni emo yli, ja perässä tuli yksitellen viisi poikasta. Ne olivat vielä aika höpsöjä, ja eksyivät tien kohdalla vanhemmasta. Juoksivat edes takaisin, kunnes emon kutsu toi ne oikeaan kohtaan heinikkoa. Sinne ne hävisivät nopeasti.

- Joko pukki pian tulee, tivasi Kaisu.

Illansuussa sitten. Kohta mummu laittaa joulupuuroa. Iltapäivällä käydään saunassa ja syödään päivällinen. Sitten pukkikin tulee.

- Lintuja tässä on ollut aina keväisin ja syksyisin isoja parvia ja monia lajeja.

- Mitä lajeja, kysyi Tilda.

- No on tässä nähty ruisrääkkä, härkälintuja, suokukkoja, haukkoja, keltavästäräkkejä, uiveloita...

- Riittää jo, tokaisi Tilda.

- Suomen kansallislintu, laulujoutsen on kaunis lintu. Niitä on ollut isoja parvia keväisin ja syksyisin. Muutama vuosi sitten yli sata joutsenta vietti tuossa viereisellä pelolla keväällä ainakin kuukauden. Siinä ne söivät syksyllä kylvetyn syysvehnän oraita.

- Ovatko ne vegaaneja, kysyi Tilda.

- Niinkin voisi sanoa, naurahti vaari.

- Jonkun ajan kuluttua joukossa oli myös metsähanhia, kanadanhanhia ja valkoposkiahania. Mummu näki hauskan tapauksen, kun kymmenkunta joutsenta kerääntyi rinkiin kasvot keskelle päin. Ne nostelivat päätään ja kaakattivat kuuluvasti. Mikä lie peltovaltuuston kokous siinä ollut menossa. Joutsenet usein lähettävät tunnustelijoita lähialueelle. Lähtöä saatellaan voimakkaalla kaakatuksella.

Tulijat taas kaakattavat palatessaan kovasti ja muut vastaavat niille. Jonkinlaista keskustelua siinä käydään. Onhan se tehokkaampaa, että pari lintua käy katsomassa, onko joella sulaa vettä, sen sijaan että koko satapäinen parvi isoja lintuja lentelisi kuluttamassa vehnänorasenergiaansa.

- Yhtenä syksynä tänne lensi myös merikotka, joka täällä on harvinainen, vaikka eteläisellä Pirkanmaalla se onkin yleistynyt. Samoin se on yleistynyt suojelun ansiosta tietysti meren rannalla. Merikotka tuli tuolta mäen takaa ja sai saaliikseen yhden jäällä olleen joutsenen.

- Sattuiko sitä, kysyi Enni kauhistuneena.

- Ei varmaankaan. Tilanne tuli niin nopeasti. Joutsenet, jotka ruokailivat tuolla joen suussa jatkoivat kovaa kaakatasta myöhäiseen yöhön. Niitä varmaan kauhistutti merikotkan läsnäolo heidän levähdyspaikallaan. Merikotka on sen jälkeen näkynyt muutaman kerran uudelleen. Aina se joutuu naakkojen ja muiden varislintujen häiritsemäksi kaarrellessaan saalista etsien. Tässä on kuva yhdestä vierailusta.

- Onpa se iso. Varis näyttää ihan pikkulinnulta.

- On aina hieno hetki nähdä noin ylväs eläin täällä sisämaassa.

- Tuulihaukalle on joku tehnyt onnistuneesti pöntön tuohon naapurin ladon seinälle. Sieltä on joka vuosi lähtenyt uusi poikue maailmalle. Monena kesänä on nähty myös harmaahaikaroita, jotka taitavat jopa pesiä järven rannalla. Se on upea lintu. Viime kesänä oli myös valkoinen jalohaikara ruokailemassa rannassa, kun vaari kävi katiskoilla. Sitä ei ole ennen näkynyt tällä suunnalla.

- Tuliko kalaa, kysyi Oiva, muuttaen puheenaihetta.

- Kyllä Parkanonjärvi on kalaisa järvi. Vaarin pyydyksillä tulee ahventa ja kuhaa. Viime kesänä yllätti yksi kalareissu, kun järvelle lähtiessä veneen vierellä ulpukan lehdellä oli pieni mateen poikanen, ja samalla reissulla katiskassa vähän isompi aikuinen made. Vielä, kun vaari nosti venettä ylös syksyllä, oli veneessä pieni mateen poikanen. Oli ollut siellä ties kuinka kauan, mutta silti hyvissä voimissa. Ei niitä kesällä yleensä näe.

- Onko se ilmastonmuutosta, kysyi Oiva.

- Tuskinpa, taitaa olla vaan sattumaa. Paljon on kyllä ilmastokin muuttunut. Lumiset talvet ovat jo harvinaisia täälläkin. Tuntuu, että vettä sataa aina ja sitten taas ei pitkään aikaan sada. Maanviljelykselle tulee kummastakin pulmia. Monet, aiemmin harvinaiset eläinlajit ovat lisääntyneet.

- Nyt puurolle, että jaksetaan odotella sitä pukkia. Oivalle kanelisokeria riisipuuron päälle, muille moskulasoppaa.

- Moskula, mitä, kysyi Tilda.

- Mummu naurahti, sekahedelmäkeittoa se on. Mukana on omasta puusta kuivattuja omenia. Olisivatko ne moskuloita tai sitten nuo luumut.

- Mikä tuo on, kysyi Taito yllättäen katsellen ulos ikku-

nasta.

- Hirvi.

Totta se oli, nuori hirvi käveli matalassa lumessa kohti järveä pellon laidassa. Rantapusikossa olleet kolme peuraan säikähtivät tulijaa ja lähtivät myös liikkeelle. Peurojen määrä on kovasti lisääntynyt, ja niitä näkee usein pelloilla syömässä.

- Muutama vuosi sitten peura oli ilmeisesti uinut yli järven kylmän veden aikana. Se oli täysin uupunut, ja makasi ruohikossa. Seurasimme sitä huolissamme koko päivän. Illalla se sai voimansa takaisin ja nousi ylös ruokailemaan. Vähitellen se hävisi tuonne metsikköön.

- Olipa hyvä, että voimistui, sanoi Enni.

- Niin oli.

Ilta saapui ja sauna lämpeni. Saunassa käytiin yhdesä ja vuorotellen, ja mummu ja vaari alkoivat valmistella joulupäivällistä. Huumaava laatikoiden tuoksu täytti talon ja yöllä uunissa ollut kinkku sai ylleen sinappisen kuoren. Vaari askarteli kalojen kanssa tuoden tarjolle niin graavia siikaa kuin lohtakin. Itse kylmäsavustettu kirjolohi vielä kumppanina. Livekala tuoksui. Sitä paistettiin uunissa. Ei tosin ollut tarkoitettu syötäväksi uunista otettuna, vaan kala perattiin, ja siitä tehtiin jouluaterian alkuruokakeitto.

Livekalakeittoa maistoivat kaikki ja graavikalat olivat myös lasten herkkua. Lähimetsän sienistä tehtyä sienisalaattia keuhuttiin kilvan. Kinkkua söivät kaikki ei-kasvisyöjät itse tehdyn kinkkusinapin kanssa. Kasvisyöjille oli oma seitaninsa, joka sekin alkaa vähitellen maistua lihansyöjillekin. Pitkän ja hartaan aterian päätteeksi kaikki olivat kylläisiä ja raukeita. Paitsi lapset, jotka alkoivat taas tivata joulupukin tuloa.

Hetken kuluttua eteisestä kuuluu ääniä. Ovi avautuu, ja sisään astui joulupukki isojen lahjakassien kanssa. Mummu ja vaaria hymyilyttää, mutta lapset katsovat tulijaa uteliaina ja vähän arastellen. Olipa pukilla melkoiset varusteet tänä vuonna. Tarvitsihan tuo kylmä viima kyllä vastukseen pehmeän lammasturkin. Perinteisten seremonioiden jälkeen lahjat jaetaan ja pukki hyvästelee talon hyvän joulun toivotuksin. Seuraa iloinen sekasorto, kun kaikki lapset avaavat lahjojaan ja kiljahtelevat riemusta saadessaan toivomiaan tavaroita. Lopulta lattialle levinneet paperit kerätään yhteen ja lapset vetäytyvät leikkimään uusien lelujensa kanssa.

- Pukilla oli korvakorut, sanoi Oiva.

- No olipa pukki edistysellinen tänä vuonna, yritti vaari sanoa.

- Minusta pukin ääni oli samanlainen kuin ylätalon Sirpalla, jatkoi Oiva.

- Ei tyttö voi olla pukki, tokaisi Kaisu.

Naurunremakan jälkeen lapset jatkavat leikkejään pitkälle iltaan ja yöhön.

Kaksi vihertävää silmää kiiltelee pimeässä pellon laidassa. Yksinäinen kettu etsii jouluateriaansa.

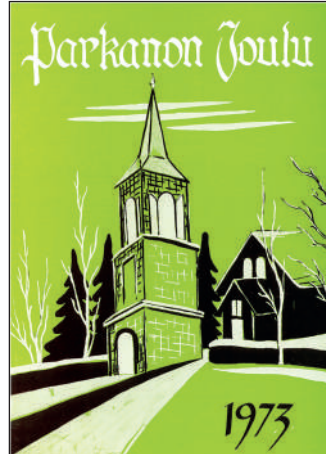
Kotiseutulehden 50 kansikuvaa

Kotiseutulehden numeron 50 kunniaksi julkaisemme kaikki kansikuvat ja niiden tekijät. Voit äänestää, mikä kansista miellyttää sinua eniten.

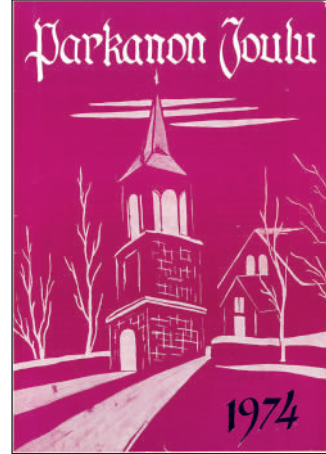
Äänestyslipuke on sivulla 46. Tulokset kerromme ainakin ensi vuoden kotiseutulehdessä.

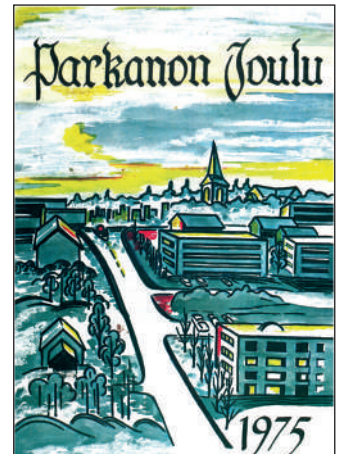
1972 Toini Kosola

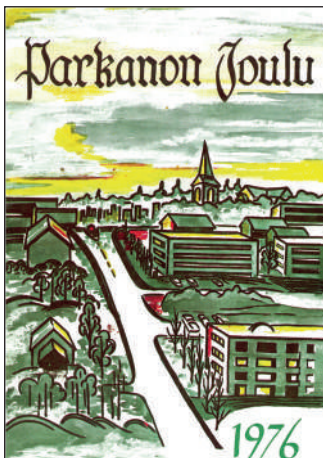
1973 Toini Kosola

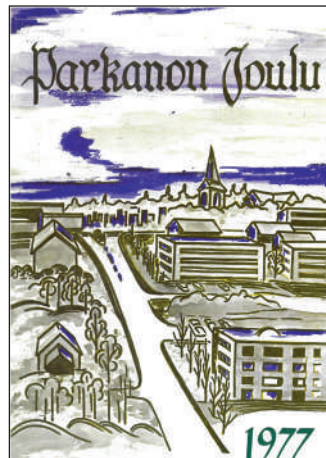
1974 Toini Kosola

1975 Toini Kosola

1976 Toini Kosola

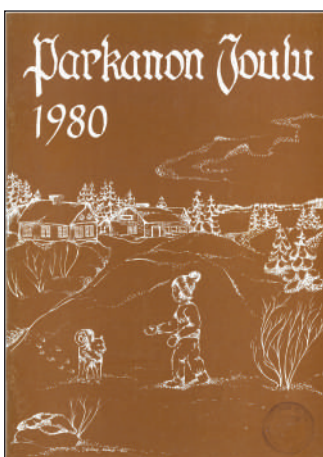
1977 Toini Kosola

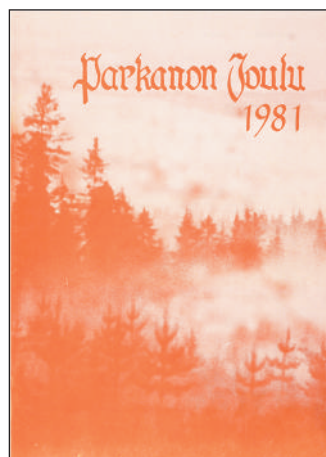
1978 Arvi A Koivisto

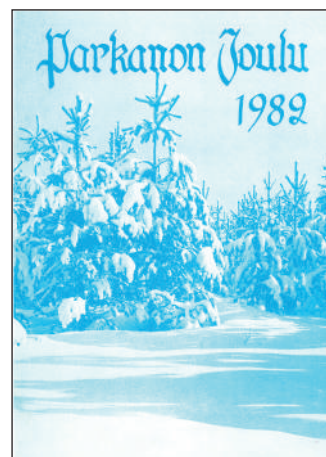
1979 Salme Törmä

1980 Salme Törmä

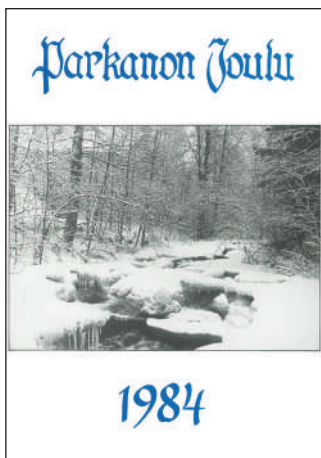
1981 Arvi A Koivisto

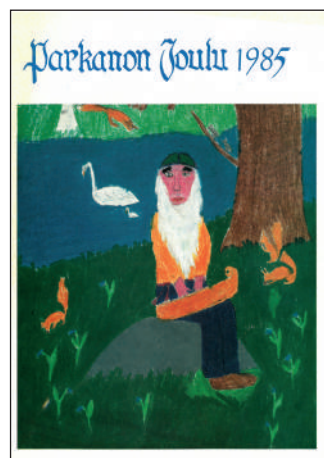
1982 Matti Tuomisaari

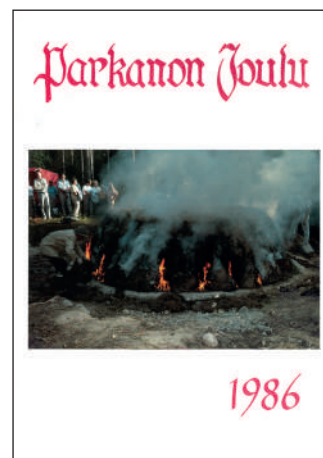
1983 Sisko Käenmäki

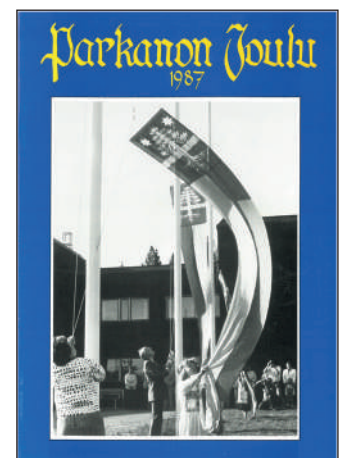
1984 Timo Yliaho

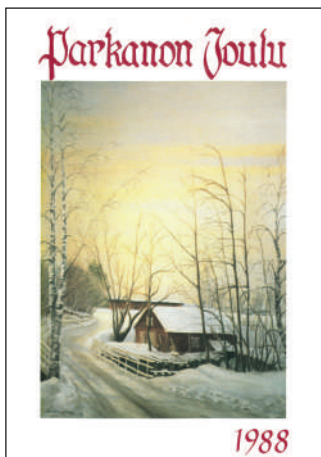
1985 Katja Hirvelä

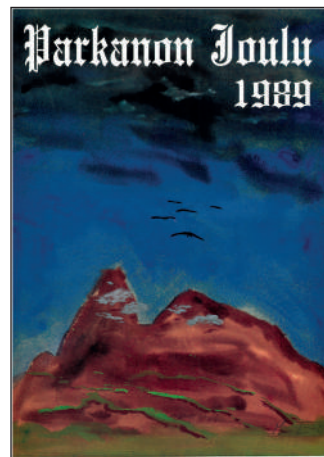
1986 Matti Tuomisaari

1987 Leena Perälä

1988 Salme Törmä

1989 Mika Törmä

1990 Satu Kosola

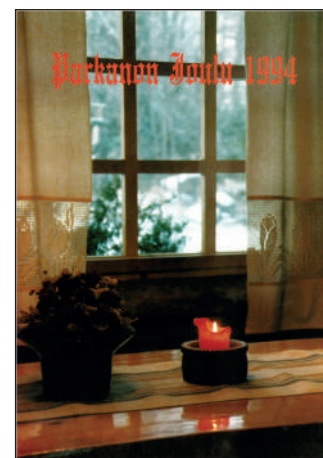
1991 Leena Perälä

1992 Edit Ratinen

1993 Erkki Hirvi

1994 Leena Perälä

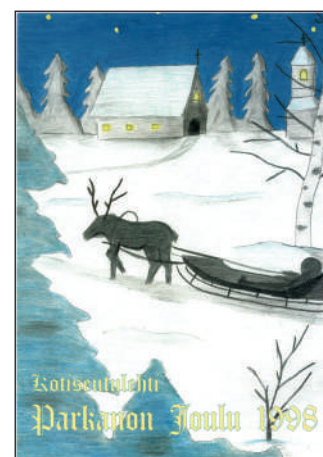
1995 Tellervo Harju

1996 Aino Rimppi

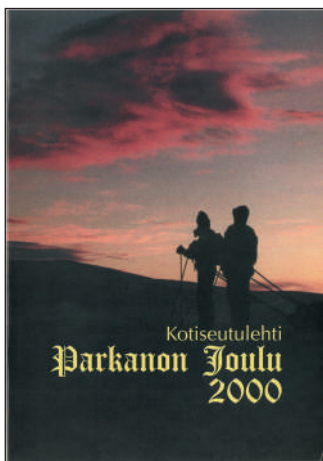
1997 Leena Perälä

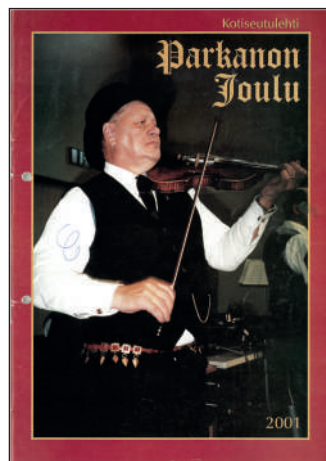
1998 Samu Alanko

1999 Aino Rimppi

2000 Mika Korte

2001 Aino Rimppi

2002 Impi Pentti

2003 Aino Rimppi

2004 Maarit Lehto

2005 Maarit Lehto

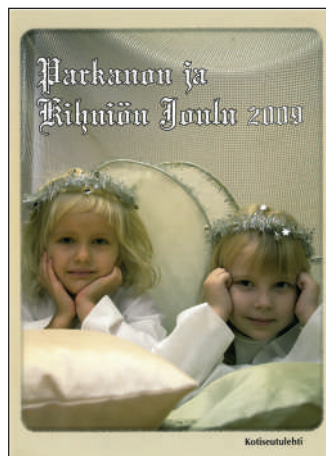
2006 Timo Pikkanen

2007 Maarit Lehto

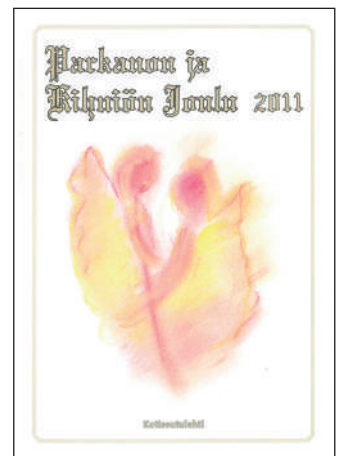
2008 Maarit Lehto

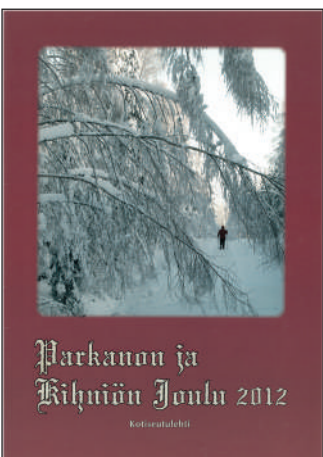
2009 Maarit Lehto

2010 Maarit Lehto

2011 Tarja Manner

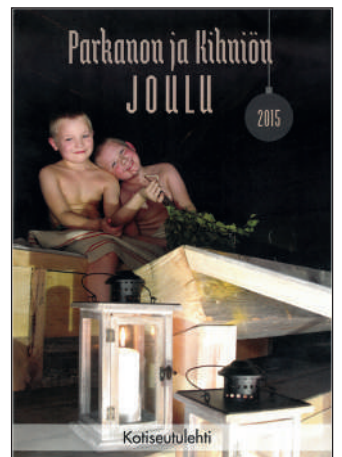
2012 Hannu Latvajärvi

2013 Maarit Lehto

2014 Jorma Matikainen

2015 Maarit Lehto

2016 Maarit Lehto

2017 Heikki Mäkelän kotialbumi

2018 Maarit Lehto

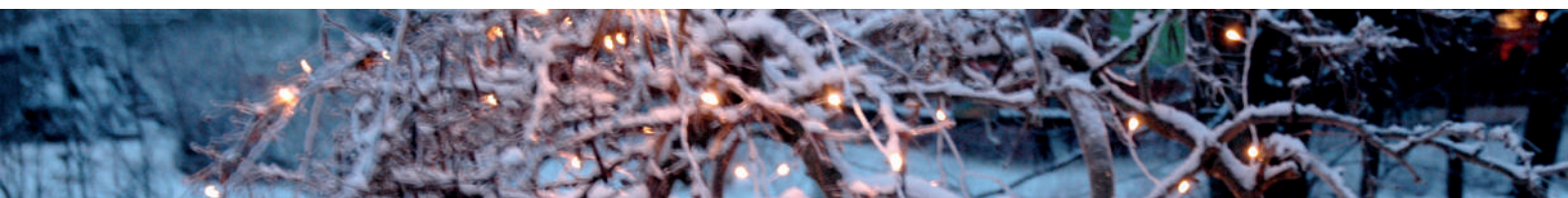
2019 Maarit Lehto

2020 Eeti ja Tyyne Aholan
kotialbumi

2021 Maarit Lehto-Alatalo

Joulutunnelmaa Kihniössä

Minun mielestäni Kihniö on jouluna tunnelmallinen, koska kylälle ja Puumilan isoon kuuseen laitetaan hienot jouluvalot. Ihmiset laittavat jouluvaloja myös pihoihin. Lumesta he tekevät lumilinnoja ja lumiukkoja. Talojen savupiipuista nousee savu, kun taloihin on laitettu takkatulet. Kylällä on kiva lenkkeillä, kun katuvalot heijastavat maahan. Joulukorttejakin tulee postilaatikkoon.

Nella Perälä 6. lk.
Kihniön yhtenäiskoulu

Lahjat

*Joulu lähenee
Sydän lämpenee
Rakkaiden kanssa*

*Lahjat jaetaan
Lauluja lauletaan
kanssa rakkaiden*

*Koulusta lomaa
Kun jouluaatto lähenee*

*Leluja ja pelejä
Lapsille annetaan
Joulupukki ja tontutkin
saa tulla kilttien lasten
taloon*

Veera Silvennoinen 8 lk.
Kihniön yhtenäiskoulu

Mirjam ja Hannu. Valokuva: Riikka Tallila

Karanteenissa

Hannu Tiainen

Mitä jos korona osuu omalle kohdalle? Minkälaiset ovat henkiset tunnot, varsinkin pienellä paikkakunnalla?

Saimme Mirjamin kanssa soiton ja meidät laitettiin alituneina 14 päivän karanteeniin. Kerron näistä kahdesta viikosta, tunnoista, päivistä ja kuinka kaikki kävi.

Sunnuntai 7.3.2020

Mirjam soittaa illansuussa ja kertoo, että minuun otetaan kohta yhteyttä Jyväskylästä. Meidät aiotaan asettaa korona-karanteeniin.

Että mitä? Juu-u, olimme olleet torstaina erään tuttavän kanssa tekemisissä, ja viikonloppuna hänelle oli noussut kuume. Mennyt koronatestiin ja 6 tunnin päästä todettu positiivinen näyte.

Ensin menin sanattomaksi, sitten aloin kiroilla kuin turkkilainen. Kiukku kesti vain tovin. Totesin olemassa olevan tosiasian.

Jyväskylästä soitti mukava sairaanhoitaja ja kertoi, kuinka tässä edetään. Kotiin on linnoituttava. Löin hieman kampoihin, entäs Mirjam? Olemme parisuhteessa, samaa taloutta, vaikka kotimme on eri paikkakunnilla. Ei auta, hän ei anna lupaa.

Vielä saman illan aikana soitin hoitajaystävälleni. Sain purkaa ”höyryjä”, kun pikkuhiljaa oli alkanut valjeta, missä

”lirissä” sitä ollaan. Kummasti rauhoituin, kun sain puhua ja kuunnella toisen rauhallista puhetta.

Illan mittaan ajatukset aaltoilivat kauhukuvista ”mitä ihmiset nyt sanovat” -pohdintoihin. Päätin mennä maanantaina koronatestiin.

Maanantai 8.3.

Heti aamusta soitto Mirjamille. Onko oireita, tuntuuko missään särkyä? Olimme yhä oireettomia. Siitä alkoi molemmilla ymmärryksen puute. Miksi emme saa tavata toisiamme? Olimme torstaina päivällä nähneet koronatartunnan saaneen. Sen jälkeen vietimme perjantain ja lauantain tiivistä yhdessä. Halailimme ja suukottelimme, joten nyt ihmettelimme, miksi meitä rangaistaan, vaikka olemme olleet jo yhdessä. Olisihan koronan jo luullut tarttuvan noina päivinä?

Entä vaalit? Minulla oli kotona oma ehdokaslistani, mitä sille teen? Soitin Tainalle ja sovimme, että käyn viemässä listan postilaatikkoon, sanokoot perkele kuka mitä tahansa, mutta vaaleja en väliin jätä.

Puolenpäivän tienoilla hoitajaystäväni soitti ja kysyi, haluanko testiin. Halusin ja kävin samalla tiputtamassa kirjekuoren laatikkoon. Kasvomaski oli naamalla ja hanskat kädessä, ettei vaan kirjekuoresta korona tartu. Alkoiko jo

lievää paniikkia pukkaamaan?

Puhelin oli kovassa käytössä Virtain suuntaan. Katsoimme omat pakasteemme ja arvioimme ruokavarastoja. Omani riittävät muutamaksi päiväksi, Mirjamilla paljon enempi.

Iltapäivällä soitti Kolmostien Terveystartuntatautihoitaja, vai mikä se titteli oli. Kertoi juurta jaksain, miten edetään ja kuinka saan sähköpostiini ohjeita. Ja taas löin kampoihin, etten muka saa Mirjamia tavata ja kerroin, kuinka olemme olleet mahdollisen tartunnan jälkeen yhdessä. Ei auttanut, parempi pysyä kotona.

Illan aikana taas puhelimesta suunniteltiin, jos sittenkin tulisin tiistaina. Kuka sen näkee, kun ajan pihasta pihaan? Saunotaan, otan ruokaa mukaan ja kannan hänelle puita sisälle riittävästi. Kuitenkin kuuliaisuus taas voitti. Soitin ja sovimme, että katsotaan nyt ja toivottelimme hyvät yöt. Edelleen nukkumaan menimme oireettomina.

Tiistai 9.3.

Heräsin lumiseen aamuun, edelleen oireettomana, soitto Mirjamille ja hänkin oli terve. Toivottomuus alkoi työntyä pääkoppaan. Joka paikka lunta tulvillaan, pääsenkö edes pihasta allekirjoittamaan paperia? Onneksi on erinomaiset naapurit, ja kohta oli tiemme aurattu.

Äkkiä vaatteet niskaan ja käymään kirkolla. Keli oli surkeaakin surkeampi. Tämäkin vielä, eikä jo yksi karanteeni riitä, melkein itkua väänsin autossa? Kotona mieli tyyntyi. Pohdin kuinka pieniä asioita minun ja Mirjamin karanteenit ovat verrattuna niiden tilanteeseen, jotka makaavat koronan kourissa happiteltoissa.

Sohvalla makoillessa aloin miettiä tuntojani. En halua soittaa sisaruksilleni, koska en tahdo heitä huolestuttaa. Miksi? Olenhan aina ollut näissäkin asioissa avoimuuden kannalla. Onko karanteeni niin intiimi asia, että pidän sen omanani? Soitan taas hoitajaystävälleni ja keskustelimme, jos vaikka pitäisin päiväkirjaa ja julkaisisin sitä joka päivä. Asia jäi avoimeksi.

Illalla odotin tekstiviestiä Fimlabista. Ei kuulunut, joten ruuhkaa tuntui olevan. Ennen yöpuulle painumista soittelimme ja kuinkas muuten, jos huomenna tulisin ja jos aamulla olemme yhä oireettomia. Olihan torstaista jo viisi ja puoli päivää ja kun ohjeissa tartunnan kerrotaan ilmenevän 5–6 päivän aikana.

Keskiviikko 10.3.

Vilma-kisu piti tuttuun tapaan huolen herätyksestä puoli seitsemän aikaan. Petillä loikoillessani ja venytellessäni vartaloa kuulostelin kuntoani. Yhä oireeton. Kummasti sitä alkoi elää ikään kuin koronapeikko kulkisi koko ajan olkapäillä. Soitto Mirjamille, siellä myös olo tuntui normaalilta.

Kello 8 piippasi puhelin tekstiviestin merkiksi. Kädet täristen avasin viestin. Syvä huokaus, testi oli negatiivinen. Sinällään helpotus, vaikka tulos ei taannut, etteikö korona voisi vielä ilmaantua. Myös karanteeni jatkuu alkuperäisen suunnitelman mukaan. Silti, huh huh.

Päivän soittoilla totesimme Mirjamilla olevan puutetta eräistä elintarvikkeista, kuten itselläkin leivästä. Mitä

tehdään? Kehotin soittamaan mainiolle naapurille Erkkille, josko hän kävisi kaupassa. Kuinka ollakaan, Erkki oli tullut auraamaan pihan mönkijällä ja hän oli luvannut hoitaa kauppa-asian.

Alakulo meinaa saada otetta. Makailen sohvalla puhelinta näppäillen. Alan miettiä syvällisemmin etätöitä ja eristyksiä. Olen suhtautunut noihin ehkä liian kevytmielisesti. Taas kerran joudun myöntämään vajavaisuuteni. Olin toki ymmärtänyt tuskan olla eristyksissä ja etätöissä, kun asutaan lähiöissä tai muualla kaupungissa ahtaissa tiloissa. Nyt aloin omien kokemusten kautta ymmärtää, mitä karanteeni oikeastaan voi olla. Vaikka olen tottunut olemaan paljon yksin ja nautin yksinäisyydestä, on se silti eri asia kuin eristys. Aloin ottaa kokemuksena ja opetuksena oman ja Mirjamin karanteenin.

Meidän tulee ottaa huomioon kaikessa elämässä ihmisten erilaisuus. Jokainen kokee omalla tavallaan asioita, eikä meidän pidä omien mieltymysten tai periaatteiden tähden tuomita toisia. Sen tästä opin ja tallensin takaraivoon.

Iltapäivällä muistin elinvoimakokouksen, johon olisi pitänyt osallistua. Soitto kunnanjohtajalle. Kerroin tilanteeni, hän toivotteli parasta ja lupasi pitää ajan tasalla kokouksen annista.

Erkki oli tuonut rapuille ostokset ja nyt mietimme, miten saan omani? Yhä on kiivaampi halu tavata. Lupaankin kuitenkin pysytellä kotona ja pärjään kyllä ruuan suhteen. Mirjam on tuttuun tapansa tomerana ja kantanut puita sisälle, kun olin ollut siitä huolissani.

Käyn pihalla, kolaan lumia, kannan puita sisälle. Hyvä kun sain raitista ilmaa ja edes hieman liikuntaa.

Ilta kuluu tylsistyneenä. Vältän yhteiskunnallisia uutisia, kun kerrankin saan olla niistä ilman, stressiä ottamatta. Jotain hyvää taas löytyi eristyksestä.

Illalla menemme tahoillamme nukkumaan - oireettomina.

Torstai 11.3.

Aamu alkaa kuten muinakin aamuina. Oireita ei ole havaittavissa, kummallakaan. Siis jo seitsemäs päivä putkeen ilman minkäänlaista vihjetä koronasta. Olisimmeko sittenkin välttyneet tartunnalta?

Aamupäivällä kirjoitan runon Kaksijakoista. On siinä kieltämättä tunteiden myllerrystä laidasta laitaan.

Mietimme, pitäisikö minun kertoa naapurille tilanteesta ja kysyä kävisivätkö he kaupassa minulle. Tiedän, että taa-tusti kävisivät. En kuitenkaan tahdo rasittaa heitä, työssäkäyviä, joten soitan ystävälleni Antille. Hän on heti valmis kuin lukkari sotaan, eikä kauaa mene, kun oveen kolkutetaan. Hätäisiä karjalaispoikia kun olemme, niin vaihdamme nopsaan muutaman sanan, kaukana toisistamme. Ehdimme kirotta tämän viheliäisen koronan sinne alimpaan, tiedätte kyllä minne.

Tartuntatautihoitaja on kiitettävästi soitellut ja kysellyt, kuinka pärjään ja mikä on Mirjamin tilanne. Hyvää huolenpitoa, tunnen oloni rauhalliseksi, kun tiedän olevani tarpeen vaatiessa hyvässä hoivassa.

Ilta ja yö menevät vanhaan tapaan, ei kerrottavaa jälkipolville. Jos unohdetaan tunteiden sekamelska. Tunteiden kirjo vaihtelee tunneittain.

Kissat kaipasivat hoitoa ja huomiota karanteeninkin aikana.

Perjantai 12.3.

Heti aamusta alamme vakavasti miettiä tapaamistamme, olemme yhä oireettomia. Mirjam on viikolla raivannut pakastimet, pessyt ja puunnannut. Ruokaa olisi yllin kyllin, kun vaan lähtisin hakemaan. Kiusaus on erittäin suuri.

Päivällä soittelen tutut läpi ja kyselen heidän mielipiteitään, voin edes käydä hakemassa ruuat vaikka rappusilta maskit kasvoilla ja hanskat kädessä. Enemmistö on sitä mieltä, että kaiken maalaisjärjen mukaan voit hakea. Näin pärjää ruuan suhteen karanteenin loppuun saakka. Ennen kaikkea saisin myös vettä, sillä talven ajan tuon veden Mirjamen raanasta tai Maurintorilta, mutta se on poissuljettu.

En kuitenkaan lähde, mutta saan ystäväni tekemään keikan ja näin ruoka- ja vesivarastoni täydentyy. Saunaan tekee kovasti mieli. Oma saunani on kylmillään talven, pumppu jäässä, joten ei voi kuin kärvistellä.

Illalla alan huolestua toden teolla. Mirjam kertoo olevansa kipeä, ääni tukkoinen, hieman lämpöä ja ajoittain huono olo. On jo petillä, kun soitin. Minä kun olen tullut äitiini, joka kantoi huolta toisista, niin nyt huoleni alkavat kasaantua ja synkemmät mielikuvat päähän tekevät tu-loan.

Sängyssä pyörin yli puolen yön ja mietin, näemmekö enää koskaan rakkaani kanssa, jos hänellä onkin koronavirus. Huokaillen vaivun uneen.

Lauantai 13.3.

Levottomasti nukutun yön jälkeen heräsin ns. kylmä rinki takapuolella. Kuinka oli Mirjamen laita? Heti soitto ja hän

kertoi, ettei ole häävi olo. Lämpöä oli 37,5 tienoilla. Kehotin ottamaan Panadolia, ja sen hän myös teki. Vähän väliä soittelin mikä on kunto. Hieman oli olo helpottanut. Huokaus, jospa se siitä tokenisi.

Aamupäivällä lähdin ulos, että saa jotain järjestystä tekemistä. Kolasin taas pihan lumisohjosta ja kannoin puita. Liikunta saa mielen paremmaksi.

Iltaapäivällä Mirjam kertoo yhä olevan lämpöä, eikä kuntokaan ole häävi. Alamme etsiä Virtain tartuntatautihoitajan numeroa, jonka Mirjam on johonkin hukannut. Emme löydä mihin olisimme yhteydessä. Turvaudun lopulta Kihniön päähän ja oma hoitajani kertoo, mihin siellä kannattaa ottaa yhteyttä. Mirjam sitten soittaa kiireelliseen päivystykseen. Sieltä kehoitetaan vain tarkkailemaan kuumetta. Sanotaan, että pitää soittaa taksi, jos ei jaksakaan olla, ja pahimmassa tapauksessa ambulanssi.

Molempia kiukuttaa, kun emme tiedä, voiko normaalin taksin soittaa, ettei heitä mahdollisesti tartuta. Oma hoitajani soittaa ja sanoo Pirkanmaalla olevan takseja, jotka ovat juuri koronapotilaita varten. Hän kuitenkin lohduttaa, että ei lämpö vielä paha ole, joten tarkkailemme tilannetta. Kiitän huomiosta ja neuvoista. Lääkkeet alkavat purra illan mittaan ja olo parantuu. Menemme nukkumaan kohtuullisen levollisin mielin.

Sunnuntai 14.3.

Mirjamen olo on paljon parempi, eikä kuumetta ole. Nyt jo vitsailemme puhelimesta ja puhumme arkisista asioista. Näin pyhäpäivä vierähtää iltaan tavanomaisen tavallisissa tunnelmissa, ei kerrottavaa jälkipolville.

Maanantai 15.3.

Viikon ensimmäinen päivä alkaa mukavan leppoisasti. Karanteenin loppu lähenee ja Mirjamilla kunto alkaa olla kohdillaan. Päivä kuluu vitkastellen. Vieläkään en ole ottanut kirjaa käteen, vaikka aikaa olisi lukemiselle. Pöydällä on edelleen avaamatta kirpputorilta hankkimani Ingmar Bergmanin *Laterna Magica* -muistelmata.

Illalla Mirjamen olo pahenee. Kuumetta ja ääni on todella kipeän oloinen. Mitä tehdään? Komennan ottamaan lääkettä. Emme aio soittaa mihinkään, katsotaan nyt. Tani-tan hänen päähänsä, että soittaa heti minulle, jos alkaa olla hälyttäviä merkkejä - vitkastella ei saa. Menemme huolten saattamina nukkumaan, jos nyt uni tulee silmään.

Tiistai 16.3.

Ylös noustuani kiireellä puhelimeen. Olo hänellä on surkea, ääni maassa ja kuumetta. Sovimme, että soitan itse Virtain tartuntatautihoitajalle. Kerron hänelle viikonlopun tilanteen ja missä nyt ollaan. Hän lupaa heti soittaa Mirjamille ja pyynnöstäni kertoo hänelle, miten mahdollinen taksi tilataan.

Pian hän soittaa minulle takaisin ja sanoo Mirjamille tilatun ajan lääkäriin ja testeihin klo 11.40. Taksi hakee hänet klo 11.20. Kiitän ja tuntuu kuin kivi putoaisi sydä-meltä. Soitan Mirjamille ja käymme läpi, mitä hän ottaa mukaan sairaalaan ja pyydän häntä soittamaan, kun tietää missä mennään hoidon suhteen.

Sain luvan mennä lämmittämään Ohtolaan huushollia ja huolehtimaan kisuista, jos hän joutuu jäämään sairaalaan.

Iltapäivällä selviää kokeiden jäljiltä, että keuhkoissa on pientä keuhkokuumeen alkua, joten hänelle laitettiin oitis antibioottia tiputuksella. Hapen saanti oli hyvä. Koronatesti tietysti otettiin.

Lähden ajamaan Virroille. Kisut odottavat rauhallisina. Alan lämmittää ja kannan puita sisälle. Koko ajan maski kasvoilla ja hanskat kädessä touhuan. Tuuletan myös hyvin huoneita. Sitten teen päätöksen ja alan lämmittää saunaa. Onhan jo puolitoista viikkoa aikaa edellisestä saunomisesta. Ikävä on suunnaton, kun olen tottunut, kuinka Mirjam aina iloisena ottaa vastaan ja yhdessä touhuamme kaikenlaista. Täällä vasta iskee kuin lekalla päähän lyöden, miten paljon kaipaen häntä ja näkemistämme.

Saunan jälkeen pellit kiinni, kissoille ruokaa ja ei kun kohti Kihniötä. Viestittelemme, Mirjam toteaa kuumeen olevan 38 astetta. Onneksi on hyvissä käsissä. Eristyksessä joutuu olemaan, mutta on sentään televisio. Ennen iltapäälä soitellaan ja kyllä hän selvästi on pirteämpi. Toivottelemme hyvät yöt rakkauden tunnustuksin, tietenkin.

Keskiviikko 17.3.

Niin se sitten avautui viimeinen aamu karanteenissa, minun osaltani. Viestittelemme kuulumiset. Huojentavaa lukea kuinka kuume on laskenut normaaliin ja olo muutenkin aika hyvä. Aamupalan syötyään hän soittaa. Oli yöllä hikoillut toden teolla, veikö kuumeen pois? Pohdimme yhä koronan mahdollisuutta, vaikka emme haluakaan mennä asioiden edelle. Se tulee mikä tulee, tuumaamme. Kuitenkin kun hänelle ei oikein maistu ja hajuaistikin on hieman kateissa, niin totta kai yhtäläisyysmerkit viittaisivat koronaan, tai sitten ei. Olivat luvanneet kohta viedä suihkuun, hyvä hyvä.

Puolenpäivän tienoilla lähden ajelemaan taas Ohtolaan tapaamaan mirreä ja lämmittämään. Kissat olivat mielisään päästessään ulos. Aika vierähti nopsaan, kevättä on selvästi ilmassa.

Näin illansuussa soittelimme, kaikki oli hyvin, antibioottia antoivat vielä. Koronatestin tulosta ei vielä ollut tiedossa, joten siltä osin kaikki on vielä auki. Huominen näyttää miten edetään. Pidetään porukalla peukkuja, että tulos olisi negatiivinen ja saisin hakea Mirjamin kotiin.

Perjantai 19.3.

Eilen iltapäivällä Mirjam sai vahvistuksen positiivisesta tuloksesta. Seuraavassa ehkä katkeraakin tekstiä niille, jotka vielä jaksavat naureskella, vähätellä ja verrata jos minkälaisin luvuin koronavirusta kausi-influenssaan.

Totta kai yhteiskunnassa täytyy olla kritiikkiä ja vastakkainasettelua, mutta sen kuuluisi aina olla asiallista eikä ilkkumista, pilkkaamista ja vähättelyä, esimerkiksi hallituksen toimia kohtaan. Kun meitä on kohdannut lähiaikamme suurin tragedia, jonka olettaisi koko kansankunnan ottavan yhteiseksi huolekseen, niin mitä vielä. Valtapelin varjolla yritetään parantaa omia asemia. Valtamedia ruokkii kaivelemalla olemattomia asioita, yrittämällä saada niitä ihmisiä ja toimijoita (hallitus, viranomaiset)

jotka 24/7 laittavat itsensä uupumisen partaalla näyttämään epäonnistuneilta surkimuksilta. Kuinka he kehtaavat, kun jokainen tekee pyyteettömästi jaksamisen ja kestämissen rajoilla työtään, iljetä tekemään heistä lähes konnia.

Entä he, jotka kamppailevat hengistään, elämistä? Menisitte hyvät ihmiset heidän ajatusmaailmaansa ja elämäänsä, jotka päivästä toiseen ovat joutuneet koronan kurimukseen. Nyt olemme Mirjamin kanssa siinä tilanteessa, jossa jokaisena päivänä itselläni sydän lyö tuhatta ja sataa, miten hänen käy. Voitteko edes ajatella miten suunnaton tuska käy rakkaani Mirjamin sisällä, kipujen keskellä?

Mirjam on nyt ollut sairaalassa tiistaista lähtien, eikä loppua näy. Välillä voi paremmin, välillä huonommin. Eilen illalla taas huolestuttavasti huonommin. Kun myös tätä kirjoittaessa tänä aamuna noin kello 7.47. Huoli on kummallakin suunnaton. Mihin kaikki kääntyy? Näemmekö enää koskaan toisiamme, voimmeko halata, olla lähekkäin?

Illalla hikosin ja pyörin siihen malliin, että piti nousta ottamaan yksi rauhoittava tabletti unen päästä kiinni saamiseen. Kun elämä heittää raiteiltaan totutusta, sitä ei voi käsittää muut kuin he, jotka joutuvat siihen pyöritykseen, olipa mikä vakava sairaus kyseessä. Uskokaa pois te koronan väheksyjät, koronavirus on yhtä helvettiä.

Käsitätkö, millaiset tunneskaalat ihmisen sisällä pyörivät, kun virus iskee täydellä voimalla päin näköä? Ajatelkaa heitä, jotka makaavat teho-osastoilla happiteltoissa, päiviä, viikkoja, kuukausia, heidän läheisiään. Onko teillä tunteita, empatiaa, jotta voisitte edes pieneltä osalta kuvitella, mitä on elää epätietoisuudessa, miltä seuraava päivä, koko elämä tulee näyttämään? Elää tunti ja päivä kerrallaan virus olkapäällä.

Kun vakava vastoinikäminen kohtaa ihmisen, kun katsotaan todellista elämää silmästä silmään, silloin ymmär-

tää mistä tässä kaikessa on kysymys. Siitä, että politiikassa riitely, kyynärpäät edellä ryntäily, erilaisten tilaisuuksien hyväksikäyttö, omaan nahkaan tuijottelu, toisten lokaan lyöminen, saavat vain raivostumaan. Eivätkö he tiedä, väli-tä tai ymmärrä, että joillekin eletty tunti, on luksusta?

Sisälläni myllertää kovasti. Riemusta kun kuulen armaa-ni ääneen puhelimessa, kun taas on parempi olo. Kova ma-talapaine, saatuaani tiedon kuinka raskasta hänellä on – sil-mät kostuvat. Tietysti puhelimessa olen reipas, kannustava ja valan uskoa paranemiseen.

Missä me olisimme ilman julkista terveydenhuoltoa? Missä olisimme ilman itsensä likoon laittavia kaikkia ter-veydenhuollon ammattilaisia, kaikkia siellä työskenteleviä.

Tämä on ollut matka, joka on avartanut hyvin paljon omaa maailmaani. Tiedämme kuinka onnen ja onnellisuu-den vastapainoksi tarvitaan vastoinikäymisiä, että voisim-me tuntea, mitä on olla onnellinen. Silti sitä toivoo, että tämmöiseen ei tarvitsisi joutua, kun kerran olemme elä-mässämme jo kokeneet vastarannat ja nykyään osaamme arvostaa pienen pieniä asioita, iloita niistä ja olla onnelli-sia, kun saamme olla toistemme seurassa.

Kohta lähdän Ohtolaan, kissat jo odottavat. Hertalla ja Pekalla on selvästi myös kova ikävä hoitajaansa Mirjamia.

Sunnuntai 21.3.

Eilen lauantai-illalla ottivat tipan pois. Enää ei tarvinnut antaa suoneen antibioottia. Kuume oli pysynyt poissa jo puolitoista vuorokautta. Soiteltuani eilen tunsin heti ar-maani toipuneen. Puhelimeen vastasi aina hyväntuulinen ja selvästi piristynyt Mirjam - väsymys oli vaihtunut elä-mäniloon.

Äsken soittelimme ja hän kertoi, että mahdollisesti huo-menna pääsisi kotiin. Voi sitä molemminpuolista riemua puhelimiin molemmissa päissä. Toki yhä pidämme ”jalat maassa”, kun tuosta viheliäisestä viruksesta ei tiedä, mitä vielä keksii.

7.3. sunnuntaina tämä kaikki alkoi. Lyhyt aikahan se on elämänsäkaressa, meidänkin yhteiselomme, yli 8 vuoden ai-kana, mutta elää siinä keskellä epätietoisuuden myllerrys-tä, silloin se tuntui ikuisuudelta.

Entä huomenna, jos saamme vihdoon nähdä ja halata? En osaa sanoa. Olemme jo nyt eläneet tietoisina elämän rajallisuudesta. Siksi meille jokainen eletty päivä, yhdessä olo, on nautinto. Emme anna säiden, kolotuksien ja pien-

ten vastoinikäymisten masentaa tai jopa lannistaa meitä. Otamme tämän yhteisen ajan, löydettyämme toisemme, ihmeellisenä sattumana ja onnenpotkuna.

Jälkikirjoitus 13.10.2021

Mirjamin päästyä sairaalasta alkoi pienin askelin toipumi-nen. Maku- ja hajuaisti olivat kadonneet. Myös mielialan vaihteluita oli hieman sekä ajoittaisia väsymisen oireita pit-kin kesää. Hän sai immuniteetin, joten vasta tänään käy-dään toisella rokotuksella.

Mitä ajattelemme nyt, kun on ollut aikaa miettiä ta-pahtunutta? Elämällä ei kannata leikkiä. Elämä on ainut-kertainen. Sen katkeamisen tullessa käsinkosketeltavaksi ymmärtää tuskan, epätoivon, kuinka maailma saattaa ro-mahtaa hetkessä. Mitä voi hetkessä menettää.

Älkää hyvät ihmiset kuvitelko olevanne kuolemattomia. Turvautukaa terveydenhoitoon, alan ammattilaisiin. Otta-kaa rokote.

Kihniössä on mukavaa ja auttavaista väkeä

Kihniön joulunaika on hauskaa aikaa, kun on paljon lunta ja tekemistä.

Ladut ovat aina hyvässä kunnossa ja vanhan koulun pihassa on pulkkamäki.

Ladulla törmää tuttuihin ja heidän kanssaan on kiva höpistä esimerkiksi siitä, mitä joulusuunnitelmia heillä on. Latuja on Erämajalta Käskyvuoreen, pururadan latu johtaa Pyhäniemeen.

Kihniössä tuntee muutenkin olonsa turvalliseksi,

mutta joulun aikana täällä on vielä mukavampaa. Kou-luun tehdään myös talvella isot lumikasat ja niiden pääl-lä riehutaan ja lasketaan pulkilla ja liukureilla.

Kihniössä on talvisin myös pilkkikilpailuja ja paljon muuta tekemistä!

Aleksi Ojala ja Elias Rautalahti 7. lk.

Kihniön yhtenäiskoulu

Runo Joululle!

Taivaalla tähdet ja uusikuu.

Lapsi pieni suppusuu.

Tuvan nurkkaan piiloutuu, aattoilta lähestyy, syliin haluis lapsi käpertyy.

Pirtti täyttyy askelista, kohta olkoon riemullista.

Pukki oveen kolkuttaa, lapsi äidin luo kiiruhtaa.

Ilo täyttää sydämet, pukki lahjat jakailee, lapsi pukin halailee.

Taakse oven pukin askel vie ja Korvatunturille jälleen tie.

Arja Tuunainen

Joulukuu

*Elo, syys, loka, marras, joulukuuhun loppui koulu,
sitten alkoi odotettu Joulukuun touhu.*

Lapset leipoi piparit ja äiti muut herkut.

Isä tupaan kuusen kantai ja koristeluun luvan antoi.

Kaikki väki innoissaan on tästä, jouluntouhun hässäkästä.

Joululaulut raikaa, siinä sitä juhlan taikaa.

Riemuitaan nyt tästä, niin päästään kaikesta ikävästä.

Arja Tuunainen

Laajan seudun nopein yhteys etelään ja pohjoiseen

Aulis Alatalo

Tasan 50 vuotta sitten topparoikka keräsi työkalunsa ja kampeensa Parkanossa uuden radan varresta, ja ensimmäinen juna vaunuineen puksutti asemalle. Lähes viiva-suora yhteys Tampereelta Seinäjoelle oli auki – kuuden kilometrin päästä Parkanon taajamasta, mutta uuden maailman airueena.

Alkujaan VR ei suunnitellut Parkanon asemaa lainkaan henkilöliikenteelle, vain vanhentuneen Haapamäen reitin oikoradaksi. Toisin kävi, seudun asukkaiden aiheellisesta ja onnistuneesta painostuksesta. Poikittaisrata Haapamäeltä Parkanon ja Kankaanpään kautta Poriin jäi vanhentuneena henkilöliikenteen käytöstä pääosiltaan vuonna 1985. Nopea väylä Tampereelle ja Helsinkiin oli kasvanut matkus-

tajamääriltään siitä kirkkaasti ohi jo ensimmäisenä vuosikymmenenään.

Mitä se onkaan nyt? Se kerää päivittäin satoja matkustajia Etelä-Pohjanmaalta, Pohjois-Satakunnasta ja Pirkanmaan pohjoisosista. Parkanon rata on laajan seudun nopein yhteys etelään ja pohjoiseen. Vaikka se on rakennettu soiden ja kalliolouhosten läpi, monen ratakkunnostuksen jälkeen junat yltävät 200 kilometrin tuntivauhtiin. Parkanosta junaan noussut on Tampereen ytimessä hiukan yli puolessa tunnissa ja Helsingin pääteasemallakin parhaimmillaan kahden tunnin ja 22 minuutin rykäisyllä.

Yksiraiteinen rata on nyt niin täynnä, että ohituspaikoista huolimatta sille ei mahdu enää yhtään enempää lii-

Juhlajuna saapui Parkanon uunituoreelle asemalle vuonna 1971.

kennettä. Työt tähtäimenä kaksiraiteisuus ovat jo alkaneet.

Tampereen alueen rata-suunnittelusta Väylävirastossa vastaava projektipäällikkö Eero Virtanen toteaa, että Tampere-Seinäjoki -rataosalla suunnittelupöydällä ensimmäisenä on kakkosraide Tampereen Lielahdesta Ylöjärven Lakialaan. Vajaan 15 kilometrin kaksoisraiteen alustava kustannusarvio on 76 miljoonaa euroa. Suunnittelukohde sisältää muun muassa pohjanvahvistuksia vaativia pehmeikköjä, uusia siltoja ja avarrettavia kalliioleikkauksia.

- Kaksoisraide lisää oleellisesti liikenteen sujuvuutta pohjoisesta Tampereen asemalle varsinkin silloin, kun pohjoisesta saapuva henkilöjunana on syystä tai toisesta aikataulustaan jäljessä, Virtanen toteaa.

- Samankaltainen toisen raiteen jatke on suunnitella myös Tampere-Oulu -radan pohjoisosassa Limingasta Ouluun. Olemme saaneet viiden miljoonan euron suunnittelurahan Tampereen ja Oulun väliselle radalle, siitä puolet tulee EU:lta. Suunnittelukohteet on valittu keväällä valmistuneen tarveselvityksen perusteella.

Virtasen mukaan Lielahdi-Lakiala on yleissuunnitteluvaiheessa, eikä sille ole toistaiseksi valtio osoittanut investointirahaa. Ratasuunnittelua tehdään myös Parkanon Vahojärven liikennepaikalla. Sinne on tulossa kolmas raide itäpuolelle, jotta henkilöliikenne ja muun muassa Parkanon asemalla puilla lastatut tavarajunat pääsevät kohtaamaan vastaan tulevat junat sujuvasti. Lisäraiteen lisäksi nykyinen sivuraide jatketaan etelään päin niin, että peräti 925 metriä pitkät junat voivat kohdata turvallisesti.

- Vahojärven liikennepaikkamuutosten kustannusarvio on 4,2 miljoonaa euroa.

Virtanen toteaa, että tarpeita on jonossa paljon. Nyt on 111,2 miljoonan euron investointipäätösesitys Tampereen asemalle, jonne tehdään isoja muutoksia asemalla – sinne tulee kolmas välilaituri. Lisäksi katokset uusitaan, samoin Itsenäisyydenkadun silta ja uudet huoltoraiteet. Kokonai-

Pentti Järvensivu toimi Parkanon asemapäällikkönä 19 vuotta.

Parkanon aseman rakennus tehtiin 1970-luvulla tilapäiseksi henkilöliikenteen tueksi, koska radan piti palvella vain ohikulkijoita.

suus liittyy osaltaan Tampereen matkakeskushankkeeseen.

- Rakentamisen osuus Tampereen asemalla on valmis aikaisintaan vuonna 2026. Se on tehtävä liikenteen seassa, joten työ vie 4-6 vuotta. Tampereelta Seinäjoelle uusitaan

Parkanon rata eli Parkanon oikorata avattiin vuonna 1971 henkilöliikenteelle. Tampereelta Seinäjoelle on 160 kilometriä. Rata on yksiraiteinen. Sitä ohjataan kulunvalvontalaitteella ja liikenteen ohjauksella Tampereelta liikenteenohjauskeskuksesta. Suomen valtio omistaa ja ylläpitäjä on väylävirasto. Rataosuudella on kolme henkilöliikenteen asemaa, Tampere, Parkano ja Seinäjoki. Radalla liikennöi Intercity, Pendolino, sekä pikajunia ja tavarajunia, yhteensä 15 vuoroa päivässä

kumpaankin suuntaan

Tampereen-Haapamäen-Seinäjoen ratojen ruuhkaa helpottamaan avattiin kokomatkaltaan uusi rata 1971. Jossain yhteyksissä rataosuus mielletään osaksi Seinäjoen ja Oulun välistä Pohjanmaan rataa. Alun perin ei ollut tarkoitus avata Parkanon asemaa henkilöliikenteelle, vaan yleisön painostuksesta se saatiin avatuksi. Muussa tapauksessa asema olisi tullut lähemmäksi keskustaa.

myös radan turvalaitteita, laitteet on uusittu jo aiemmin Riihimäen ja Tampereen välillä.

Peräti 45 liikennepaikkaa Pellosta Helsinkiin töissään nähnyt Pentti Järvensivu oli Parkanon asemapäällikkö 19 vuotta. Parkanon Kairokosken asemanhoitajaksi poikittaisradalle vuonna 1976 ensin valittu Järvensivu nousi uuden aseman vetäjäksi vuonna 1978, eikä se ollut vähäinen pesti. Jo tuolloin Parkanon uuteen, "väliaikaiseen" asemarakennukseen tuli kuusi kauko-ohjaajaa, kahdeksan liikennepuolen työntekijää, huoltoapulaisia ja lipunmyyjiä.

Kun Järvensivu lähti eläkevapaaalleen 1997, kaikki oli muuttunut; viimeisetkin kauko-ohjaajat siirtyivät Tampereelle. Siinä välissä Parkanon radasta tuli nykyaikainen Suomen päärata, ja esimerkiksi Kihniön Ratikylästä lähti turvejuna päivässä kohti Tampereen Naistenlahtea. Porin radan isoista muutostöistä Parkanossa ja Kankaanpäähän juuri tehdystä uudesta sillasta huolimatta VR lopetti henkilöliikenteen Kankaanpäähänkin 1990-luvun alussa. Väylä jäi enää varuskunnan tilapäiseen käyttöön.

Järvensivu toteaa, että tuolloin ei ollut Porin suuntaan eikä sen satamaan tavarajunia, vain henkilöliikennettä kevyehköillä lättähatuilla. Kiskojenkin kantavuus jäi liian heikoksi tavarakuljetuksille. Virroilla toisen pääteliittymän rakentaminen katkaisi ratasillan, samoin Kankaanpäässä kulkuyhteys on poikki.

Tavaraliikenteelle rataa havittelevat ovat todenneet, että Suomen poikittaisyhteys on rakennettava osittain penkkaakin myöten uudelleen. Sen rakentamista puoltaa Porin syväsataman lisäksi hinta. Vientiväylä maksaisi murto-osan esimerkiksi Tampereelta Viialaan siirrettävään tavarajunien ratapihaan verrattuna ja vähentäisi Etelä-Suomessa päätarotojen kuljetuspainetta oleellisesti.

Juho ja Jari Saari sekä Anssi ja Waltteri Lehto lähtivät Possen suoraan tv-lähetykseen Parkanosta. Kurikasta ja Jalasjärveltä ei kannattanut ajaa Seinäjoen asemalle, sillä etelän suuntaan sopivasti sijaitsevalla Parkanon asemalla on myös ilmaista tilaa pysäköidä.

Järvensivua hieman ihmetyttää, ettei Parkanon radalle tehty alkujaan kahta raidetta. Hän arvioi, että ratapenkka ja monet kallioleikkaukset leveydeltään olisivat pääosin riittäneet kaksoisraiteelle, väylälle rakennetut sillat eivät. Eero Virtasen mukaan nykyajan nopeus- ja kantavuusvaatimuksilla Parkanon radan rakenne on yhdelle raiteelle. Kaksoisraidetta varten se tarvitsee siltojen lisäksi avarretut kallioväylät ja uuden raiteen ratapohjan.

Muistelmiani Parkanon radan varrelta

Arja Tuunainen

Tässä ovat omat kokemukseni rautatien vaiheista kylässäni Lamminkoskella. Tieto siitä, että rautatie tulee kylämme halki kulkemaan, tuotti monenlaista ajatusta vanhempienkin mieleen. Isääni erityisesti huolestutti se, että kuinka rata ylitetään turvallisesti hevosen ja kuormien kanssa. Meidän Virkku heppa ja myöhemmin Jali, olivat säikkyjä uuden tilanteen tullen, kun juna vislasi ohitse. Radalle tuli kyllä tasoristeys, josta piti kulkea reippaasti yli isojen kuormien kanssa. Rata oli kyllä tässä kohtaa suora n. 30 km Lamminkosken asemalta pohjoiseen päin, joten näkyvyys oli hyvä ja nopeudet junilla olivat seitsemänkymmentäluvulla hitaammat. Opimme onnekaasti siitä ylityksestä kulkemaan pelloille.

Myöhemmin tasoristeys poistettiin ja alikulkusilta rakennettiin ja meille tehtiin tie uudesta paikasta. Se helpotti kulkemista, vaikka matka vähän piteni. Toki iloisesti mielessä kävi ajatus junalla pääsemisestä Parkanon asemalle, kun aikaisemmin piti Tampereella vaihtaa linja-auton kyytiin. Usein oli pieni lapsenikin mukana ja auto vielä kierteli kaikki pikkukylät ennen kuin Parkanon saavuttiin.

Juna meidän peltojen halki kulkemassa alkoi olla tuttu

näkymä ja toi eloa meidän niin hiljaiseen kyläämme.

Rakennusvaihe toi monenlaisia työvaiheita. En paljon siitä nähnyt, kun asuin jo muualla. Paljon on työntekijöitä tarvittu. Joitakin rakkaussuhteitakin oli päässyt tulemaan kyseisellä työmaalla. Tarina näin sen kertoo.

Radan valmistuttua se piti ensin koeajaa ennen kuin vihittiin henkilö- tai yleensä millekään liikenteelle. Mieheni, joka työskenteli veturinkuljettajana Kouvolassa, pääsi rataa testaamaan ja ajamaan Tampereelta Seinäjoelle.

Toivomus minulla on ollut, että jospa vielä eläessäni pääsen omalle asemalle Lamminkoskelle junalla tulemaan. Olen paljon junalla kulkenut, kyllähän matka sillä nopeasti taittuu. En enää niin paljon kuin aikaisemmin matkustele, tydyn paljolti näkemääni keittiön ikkunasta, kun ihmiset kiiruhtavat etelästä pohjoiseen ja päinvastoin.

Rataa on nyt kohennettu ja nopeudet ovat kovia. Lainatakseni lopuksi tähän ystäväni sanoja, kun hän tuli ensimmäistä kertaa luokseni Lamminkoskelle vierailulle Kouvolasta. Hän sanoi, että eihän tää missään korvessa ole, kun juniakin kulkee.

Loman alku

Kun lapsi tuli koulusta kotiin, hän näki ensimmäisenä pienen tontun ovenraossa. Lapsi huusi kovaan ääneen: "Tonttu!" ja juoksi äidin luokse.

"Äiti! Minä näin tontun! Se katsoi, että olenko kiltti!" lapsi huusi innoissaan.

"Tontun?" äiti kysyi ihmeissään.

"Kyllä, se tuijotti minua!" lapsi sanoi ärhäkkäästi.

"Tonttu haki paketteja lisää pukille", äiti sanoi rauhallisena.

"Miksi se haki lahjoja?" lapsi kysyi.

"Koska me olemme tehneet lahjoja muillekin lapsille, annoimme ne tänään tontulle. Tonttu vie ne pukille", äiti sanoi.

"Jee!" lapsi huusi iloisena.

"Kuinka koulussa meni, kun oli viimeinen päivä?"

äiti kysyi kiinnostuneena.

"Hyvin! Sain sieltä muumitikkarin opettajalta", lapsi sanoi iloisena.

"Hyvä! Kertoisitko siskollesi, mitä näit tänään!" äiti pyysi.

"Joo!" lapsi sanoi innostuneena.

Lapsi juoksi yläkertaan kertomaan siskolle. Kun sisko kuuli, hän hymyili lapselle.

Lapsi juoksi omaan huoneeseen odottamaan, että saa aukaista joulukalenterin luukun.

Veera Silvennoinen 8. lk
Kihniön yhtenäiskoulu

Puumilan ruisjuuri heräsi henkiin

Katherine Hannukainen

Rakkaimmat muistoni lapsuudesta liittyvät leipomiseen ja aivan erityisiä ovat muistot ruisleivän leipomisesta. Äitini Martta Knuuttila kasvoi ottotyttärenä Puumilan talossa, jossa hän jo varhain osallistui talon töihin. Äiti kertoi alustaneensa leipätaikinan 7-vuotiaana, mikä tuntuu varsin vaativalta puuhalta niin pienelle lapselle, etenkin kun leivottiin isolle välle. Ehkäpä siinä oli joku vanhempi kuitenkin apuna.

Ruisleivän tuoksu on kulkenut elämässäni mukana, ihan kirjaimellisesti ensi hetkestä saakka. Tarina kertoo, että äiti alusti ja leipoi pitkän rivin leipiä ennen kuin lähti sairaalaan minua synnyttämään. Isä Yrjö jäi paistamaan leipiä ja veti viimeisiä uunista, kun synnyin. Tulee mieleen, että hyvä ajoitus!

Taikina alustettiin isoon saaviin

Muistan, että äiti alusti kotona taikinan isoon tiinuun tai oikeastaan saaviin, koska leipiä leivottiin kerralla paljon. Kun taikina oli noussut, se kuljetettiin kottikärryillä Puumilaan. Lähdin mukaan ja sain istua kottikärryissä tiinun kanssa. Siellä isossa tuvassa äiti leipoi taikinan leiviksi, jotka kohotettiin pitkien leivinlautojen päällä ja paistettiin isossa uunissa.

Tunnelma lämpimässä ja hämärässä tuvassa oli jotenkin taianomainen. Mieleeni ovat piirtyneet äidin käsien nopeat liikkeet, kun hän taputteli leipiä pyöreiksi, ja leipälapion suhahdus, kun leipä sujautettiin sen kautta uuniin. Ennen paistamista hiilet vedettiin uunista pois ja uuni puhdistettiin veteen kastetulla luudalla. Tämä oli lapsen mielestä jännittävä toimitus. Ja vastapaistetun leivän tuoksu ja maku, niitä olen kuljettanut läpi elämän mukani.

Muistan äitini ilon ja innostuksen leipomisen äärellä. Vaikka urakka oli iso, koko päivän työ, sitä tehtiin keskittyneesti ja hartaudella. Leipää kunnioitettiin ja muistan äitini sanoneen, että leipojalla pitää olla hyvä mieli, että leivät nousevat.

1970-luvun lopulla tiinu joutui vintille

Äitini leipoi ruisleipää aina 1970-luvun lopulle saakka. Silloin perheessä väki väheni ja tiinu joutui toimeettomana vintille. Vuosikymmeniä myöhemmin tiinu osui silmiini

lapsuuskodin vinttiä penkoessa-
ni ja sydämessä läikähti. Vein tiinun kotiini muistuttamaan noista lapsuuden hetkistä ja samalla myös omista juuristani.

Monta vuotta vain katselin tiinua ja haaveilin juureen leipomisesta. Huomasin, että tiinun reunoihin oli jäänyt ohut kerros taikinaa ja sydämessä läikähti uudelleen. Olisiko mahdollista herättää tuo kuivunut ja vuosikymmeniä vintillä levännyt juuri henkiin? Tutkin tiinua tarkemmin. Pohja ja lautojen alaosat näyttivät epämääräisen tummilta, mutta ylhäältä laudat olivat siistit ja niihin kuivunut juuri vaaleaa ja terveen näköistä. Muistan äitini aloittaneen leipomisen juureen herättelyllä. Hän kaatoi tiinuun haaleaa vettä ja teki löysän velliin, johon reunoihin kuivunut taikina liukeni. Kun velliin vähitellen lisättiin jauhoja, se alkoi kuplia merkiksi siitä, että prosessi oli käynnistynyt.

Irrotin pari lautaa ja päätin tehdä kokeen. Tein löysän ruisvelliin, johon upotin lautojen päät ja laitoin seoksen pesuhuoneen lämpimälle lattialle muhimaan. Ja ihmeiden ihme: parin päivän sisällä pintaan alkoi ilmestyä

kuplia. Innoissani lisäsin jauhoja ja toden totta: juuri alkoi elää! Ensimmäiset leivät leivoin tyttärentyttären kastejuhlan kynnyksellä ja vein ristiäisiin tervehdyksen isomumolta, Puumilan juureen tehtyä leipää. Aluksi leivät olivat vielä vähän matalia ja tiiviitä, mutta jokaisen leipomiskerran jälkeen juuri alkoi toimia ja leivät nousta paremmin. Ja mikä ihaninta, leivässä oli aivan sama maku kuin äidin tekemässä! Myöhemmin luin jostakin, että hapanjuuri säilyy hyvissä olosuhteissa kuivattuna periaatteessa ikuisesti, en siis ollut kuvitellut asiaa.

Juuressa erinomainen bakteerikanta

Äitini juuri on peräisin Puumilasta. Sigrid-emäntä oli todennäköisesti tuonut sen mukanaan kotoaan Korhoselta, eli juuri oli todella vanha. Muutama vuosi sitten Luonnonvarakeskus etsi vanhoja taikinajuuria analysoidakseen niiden bakteerikantaa. Lähetin näytteen omasta juurestani ja vastaus hätkähdytti. Juuressa oli erinomainen bakteeri-

kanta ja Puumilan juuri oli niiden harvojen ja valittujen joukossa, jotka pääsivät leivontatesteihin. Olin juurestani ylpeä!

Nykyään leivon ruisleipää ehkä kerran 1-2 kuukaudessa. Jätän taikinaa tiinun reunoille ja aloitan äitini tapaan leipomisen kuivasta juuresta. Oma uusi tiinuni on paljon pienempi, samoin leipäni, jotka paistan sähköuunissa omatekoisen kiviärinän päällä. Puitteet ovat erilaiset, mutta leipoessani tavoitan aina saman tunnelman ja hyvän mielen kuin lapsena Puumilan tuvassa.

Kun upotan käteni ruistaikinaan, saan konkreettisen kosketuksen omiin kihniöläisiin juuriini. Eläväisestä taikinaasta saan voimaa ja viisautta. Maadoitun onnellisena tähän hetkeen, elämän perusasioitten äärelle. Ehkäpä uut-
terat esiäitini ovat kokeneet saman ja vielä voimallisemmin aikana, jolloin jokapäiväinen leipä ei ollut itsestäänselvyys. Kannustan teitä muitakin kaivelemaan vanhoja tiinuja vinttien kätöistä ja herättelemään juuria henkiin, se on mahdollista!

Gluteeniton saaristolaisleipä kihniöläisittäin

0,5 l piimää
40 g hiivaa
1,5 rkl psylliumia
0,75 dl pellavansiemeniä
1,5 dl tummaa siirappia
1 tl suolaa
2 dl kaurarouhetta tai isoja kaurahiutaleita
(1 rkl kuminaa hienonnettuna)
3 dl tattarijauhoja
2,5 dl vaalea gluteenitonta jauhoseosta
Voiteluun: 2 rkl vettä, 1 rkl siirappia

Liuota hiiva kädenlämpöiseen piimään. Sekoita mukaan psyllium ja pellavansiemenet. Anna turvota 15 minuuttia. Sekoita mukaan siirappi, suola ja kaurarouhe

tai -hiutaleet (sekä kumina). Lopuksi taikinaan lisätään jauhot ja sekoitetaan tasaiseksi.

Taikina lusikoidaan leivinpaperilla vuorattuun leipävuokaan. Tasoita pinta veteen kastetulla kädellä. Kohota leipää 40–60 minuuttia. Paista uunin alimmalla rutilätsolla 175 asteen lämpötilassa runsas tunti. Leipään sa-
tulla kunnollinen kuori. Voitele pintaa paistamisen lop-
pupuolella pari kertaa siirappivedellä.

Jäähdytä vuoassa puolisen tuntia ja anna tekeytyä yön yli leivinliinaan kiedottuna. Leikkaa viipaleiksi ja pakasta. Rouheet ja siemenet tuovat leipään mukavaa rakeisuutta, jota usein kaipaa gluteenitonta leipää syödessään. Kumina saaristolaisleivän mausteena tunne-
taan osassa Varsinais-Suomea.

Mallasleipä

7 dl olutta/vettä/omenamehua
3 dl mämmi/kaljamaltaita
2 dl ruisjauhoja
0,5 dl lämmintä vettä
50 g hiivaa
1 dl siirappia
3 tl suolaa
n. 12 dl vehnäjäuhoja
Voiteluun: vettä ja siirappia

Kiehauta neste, sekoita joukkoon maltaat ja ruisjauhot. Anna taikinan imeltyä noin kolme tuntia. Liuota hii-
va veden joukkoon ja lisää taikinaan. Sekoita mukaan suola, siirappi ja jauhot. Taikina on mieluummin löysää kuin kiinteätä. Anna sen nousta.

Leivo limpuiksi pitkänomaisiin vuokiin. Anna vielä kohota vähän aikaa. Paista 180 asteen lämpötilassa noin puoli tuntia. Voitele paistumisen loppuvaiheessa pari kertaa siirappivedellä. Paistoaika riippuu leivän koosta ja myös vuoasta. Kypsä leipä kumisee, kun pohjaa taput-
taa. Anna jäähtyä vuoassa vähän aikaa ja jätä tekeyty-
mään yön yli leivinliinan alle.

Ohje on saatu Ritva Markkolalta. Hän muistelee, että alkuaan resepti on Ahlmanin talouskoulusta ja se oli jos-
sain aikakausilehdessä, jossa esiteltiin koulun toimintaa.

Leipä oli todella helppo tehdä.

Ritvan mallasleipä.

Reseptejä testasi Leena Pihlajamaa

Parkanon metsämuseon avajaisista 30 vuotta

Hannu Raitio

Äitien aloite

Parkanossa toimi 1960-luvulla metsämiesten perustama metsäkerho, jossa jäsenet perheineen kokoontuivat metsäaiheisten harrastusten pariin. Perimätiedon mukaan kerhon naispuoliset jäsenet saivat jossain vaiheessa ajatuksen, että Parkanoon tulisi perustaa metsämuseo. Niinpä alkuperäistä ajatusta metsämuseo perustamisesta voidaankin kutsua ”äitien aloitteeksi”. Lieneekö aloite syynä siihen, että vuonna 1969 silloisessa Parkanon kunnan matkailulautakunnassa keskusteltiin myös aiheesta. Asia ei kuitenkaan tuolloin edennyt sen pidemmälle, vaan ajatus metsämuseon perustamisesta unohtui kymmeneksi vuodeksi.

Vuonna 1979 metsämuseohanke herätettiin jälleen henkiin. Sysäyksen tähän antoi Seitsemisen kansallispuiston perustamissuunnitelma. Tulevan kansallispuiston yhteyteen kaavailtiin tuolloin omaa metsämuseota. Aiheesta käytiin myös keskustelua Pirkanmaan maakuntaliiton kulttuuri- ja kotiseututoimikunnassa, jonka jäsenenä Parkanosta oli piirimetsänhoitaja Arvi A. Koivisto. Tällöin maakuntaliiton apulaistoiminnanjohtaja Jussi Niemi toi esille ajatuksen, että Parkano voisi perustaa metsämuseon, kuitenkin mahdollisimman lähelle tulevaa kansallispuistoa.

Maakuntaliiton kulttuuri- ja kotiseututoimikunnan kokouksen jälkeen Arvi A. Koivisto toimitti 7.2.1979 sekä Parkanon kaupungin kulttuuri- että elinkeinolautakunnalle kirjeen, jossa hän esitti metsämuseon perustamista Parkanoon. Perusteluina hän mainitsi muun muassa sen, että Seitsemisen kansallispuisto näyttää olevan toteutumassa ja että jo kesällä 1979 toimintansa aloittaa mahdollisesti matkailijoiden opastuskeskus. Kirjeensä perusteluissa Koivisto toi esiin myös sen, että Pirkanmaan maakuntaliiton apulaistoiminnanjohtaja Jussi Niemi on esittänyt vaihtoehtoa, että Parkanon kaupunki perustaisi metsämuseon. Tällöin Parkano aivan Seitsemisen tuntumassa saisi osansa matkailijavirroista.

Liittyäkseen Seitsemiseen mahdollisimman välittömästi tulisi Parkanoon perustettavan metsämuseon sijaita Auresskoskella mahdollisimman lähellä Kurun tietä. Ajatusta Koiviston mielestä tuki myös alueella sijaitseva sahalaitys. Tosin Koivisto mainitsi kirjeessään, että pois laskuista ei tietenkään ole mahdollisuus, että museo sijaitsisi jossain kaupungin keskustan tuntumassa. Koivisto muistutti myös, että metsämuseohanke on itänyt Parkanossa jo pitkään ja että paikkakunta on tunnettu metsäpaikkakunta, metsätalouden- ja -hallinnon keskuspaikka sekä omaa paljon

Metsämuseolla on nähty vuosien varrella monenlaisia työnäytöksiä.

metsiin liittyvää perinnettä. Koiviston mukaan luontevalta tuntuisi, että molemmat lautakunnat mahdollisimman pian sopisivat yhteisen kokouksen, jonka aluksi kuultaisiin Jussi Niemen selostus aiheesta.

Elinkeinolautakunta piti Koiviston kirjeen pohjalta 20.2.1979 kokouksen, jossa se yksimielisesti ehdotti elinkeino- ja kulttuurilautakuntien yhteistä kokousta. Lautakuntien yhteinen kokous järjestettiin 3.4.1979, jossa edustettuina olivat molempien lautakuntien jäsenten lisäksi kaupunginhallituksen edustajina Risto Keskinen ja Erkki Laatu, Pirkanmaan maakuntaliitosta Jussi Niemi ja Martti Helin sekä maakuntaliiton kulttuuri- ja kotiseututoimikunnasta Arvi A. Koivisto. Lisäksi paikalla olivat Parkano-Seuran edustajina Heikki Pentti ja Tapani Käenmäki.

Yhteinen kokous katsoi metsämuseon perustamisen Parkanoon varsin kannatettavaksi ajatukseksi niin kulttuurin kuin matkailunkin kannalta. Kokous esitti kaupunginhallitukselle, että se nimeäisi työryhmän metsämuseohankkeen valmistelua varten. Työryhmän tehtävänä olisi tutkia, mitä mahdollisuuksia metsämuseon perustamiselle Parkanoon olisi, miltä pohjalta hanketta ryhdyttäisiin toteuttamaan, ja kuinka paljon se suuruusluokaltaan tulisi maksamaan.

Kaupunginhallitus asetti 14.5.1979 yksimielisesti työryhmän selvittämään metsämuseon perustamismahdollisuuksia. Kaupunki pyysi Parkano-Seuraa, Metsähallituksen Parkanon konttoria, metsänhoitoyhdistystä sekä elinkeino-, kulttuuri- ja kaavoituslautakuntia nimeämään omat edustajansa. Kaupunginhallitus nimesi viisi omaa edustajaansa työryhmään. Työryhmän koollekutsujaksi nimettiin Arvi A. Koivisto. Sittemmin 1.10.1979 kaupunginhallitus muutti työryhmän yksimielisesti metsämuseohanketta valmistelevalle toimikunnaksi, jotta kaikille edustajille voitiin maksaa asialliset kokouspalkkiot. Näin käynnistyi käytännön työ museohankkeen eteenpäin viemiseksi.

Metsämuseotoimikunta luovutti museon perustamista koskevan raporttinsa kaupunginhallitukselle 8.4.1980. Toimikunta ehdotti, että Parkanoon perustettaisiin metsämuseo raportissa esitetyn alustavan perustamissuunnitelman mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 14.4.1980 yksimielisesti ehdottaa valtuustolle metsämuseo perustamista alustavan perustamissuunnitelman viitoittamalla tavalla. Lopullisen päätöksen museon perustamisesta kaupungin valtuusto teki yksimielisesti 14.8.1985.

Useita suunnitelmia museon sisällöstä

Ensimmäisen metsämuseotoimikunnan työn tuloksena valmistui vuonna 1980 alustava perustamissuunnitelma. Raportissaan toimikunta pohti, tulisiko museo toteuttaa suppeana vai laajana. Toimikunta päätyi laajempaan vaihtoehtoon, jonka mukaan museo käsittäisi neljä osastoa: 1) luonnontieteellinen osasto, 2) metsäosasto, 3) metsien moninaiskäytön osasto ja 4) liitännäiset.

Vuonna 1984 Metsäntutkimuslaitoksen Parkanon tutkimusasema laati myös idealuonnoksen Parkanon metsämuseon sisällöstä. Tutkimusaseman edustajat katsoivat, että Parkanoon ei kannata perustaa metsämuseoksi kaipa-alasta, pelkistettyä kirveiden, sahojen ja vastaavien esineiden kokoelmaa, vaan tavoitteena tulee olla laajanä-

Metsähallitus lahjoitti metsämuseolle Kalliolammin metsäkämpän vuonna 1985.

Metsämuseon näyttelyhalli.

kökulmainen metsä- ja erämuseo.

Kaupungin hallituksen hyväksyttyä museon perustamisen, se päätti myös palkata lopullisen museosuunnitelman laatijan palkkaamisesta määrääjäksi. Jo edellisen vuoden lokakuussa (25.10.1984) Timo Yliaho oli ilmoittanut metsämuseotoimikunnalle olevansa kiinnostunut tehtävästä ja valmis laatimaan alustavan museosuunnitelman maksutta. Yliaho luovutti suunnitelmansa 21.5.1985. Suunnitelman esipuheessa Yliaho toteaa, että hänen tavoitteenaan on ollut ainoastaan antaa yleiskuva yhdestä toteutusmahdollisuudesta. Ylihokin ehdotti, että metsämuseo tulisi toteuttaa mahdollisimman monipuolisena, kuitenkin niin, että teollisesta jalostustoiminnasta otetaan mukaan vain saha-teollisuus.

Museohankkeen päätoimiseksi suunnittelijaksi palkattiin FK Jukka Peltonen vuosiksi 1985–1986 sekä 17.6.–15.10.1987 väliseksi ajaksi. Peltosen laatima ”lopullinen museosuunnitelma” valmistui syksyllä 1986. Edeltäjiensä tapaan Peltosen suunnitelma nojautui hyvin laaja-alaiseen metsien ja niiden käytön esittelyyn eri aikakausina.

Metsämuseon paikaksi valikoitui Kaitojenvesien ranta-alue

Metsämuseon perustamistoimikunnan ensimmäisiä tehtäviä oli löytää sopiva sijaintipaikka museolle. Useita (15 kpl) vaihtoehtoja vertailtaessa painotettiin erityisesti tulevan Seitsemisen kansallispuiston ja valtateitä pitkin kulkevien matkailijavirtojen hyödyntämistä. Valtateiden läheisyys katsottiin lopulta tärkeimmäksi kriteeriksi valinnalle.

Monien neuvottelujen ja maastokäyntien jälkeen toimikunta päätyi ehdottamaan kahdesta tasavertaisesta vaihtoehdosta Kaitojenvesien ranta-aluetta museon sijaintipaikaksi. Ongelmana oli kuitenkin se, että alueen omisti valtio. Parkanon kaupungin elinkeinolautakunta oli tosin aloittanut jo aiemmin neuvottelut alueesta metsähallituksen kanssa ja esitti jo 14.6.1977 maan vaihtoa valtion ja kaupungin kesken suunnitteilla olevan lomakylän perustamista ja muuta matkailutoimintaa varten.

Vuosien neuvottelujen jälkeen Parkanon kaupungin valtuusto vahvisti lopullisen maanvaihdon yksimielisesti 29.8.1984. Näin metsämuseolle oli saatu alustava aluevara. Lopullisen siunauksen sijaintipaikka sai, kun kaupunginvaltuusto teki päätöksensä museon perustamisesta vuonna 1985.

Kämppien ja esineistön hankinta

Kaupunginhallitus asetti 30.4.1984 kuusijäsenisen metsämuseon esinekeräystoimikunnan, jonka tehtävänä oli muodostaa metsämuseon esineistön ja rakennusten hankintaa varten keräysorganisaatio. Keräys käynnistyi vuonna 1985, ja esinekeräyksen toteuttivat kylätoimikunnat.

Esineet sijoitettiin aluksi välivarastoon kaupungin omistuksessa olevan vanhainkodin navetan vintille. Myöhemmin esineistöä saatiin monilta metsäalan yrityksiltä. Muun muassa Vapo lahjoitti museolle vuonna 1990 lähes 600 vanhaa puutoimialaan liittyvää esinettä. Samoin Metsähallitukselta saatiin esinelahjoituksia. Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n Metsäosasto lahjoitti vuonna 1991 puutavaran tukkiponttoon rakentamiseksi ja Yhtyneet Sahat Oy lahjoitti samana vuonna höyrykoneen, joka oli tuotu Parkanon Höyrysaha Yhtiö Kause & Kumppanien ensimmäiseksi voimanlähteeksi.

Vuonna 1986 metsämuseotoimikunta neuvotteli metsämuseokokoelman ostamisesta Elli ja Matti Korhoselta Kangasalta. Kokoelma käsitti puutavarayhtiö Enqvistin aikaisen metsäkämpän ja saunarakennuksen irtaimistoiineen. Toimikunnan mielestä tämä olisi ollut erinomainen lähtölaukaus metsämuseon rakentamiselle. Kaupunginhallituksen esitykset eivät kuitenkaan tulleet hyväksytyksi valtuustossa ja niinpä tämä kokoelma myöhemmin päättyi lopulta Virtain Perinnekylään, jossa se nyt edustaa savottakulttuuria.

Metsähallitus lahjoitti vuonna 1985 Parkanon metsämuseolle Ikaalisista Kalliolammin metsäkämpän, saunan ja puuliiterin. Metsäkämpä ja puuliiteri siirrettiin museoalueelle syksyllä 1987 ja sauna museoalueen rantaan syksyllä 1988. Parkano-Seura ry:n pitkäaikainen puheenjohtaja Pekka Vuotari siirsi vuonna 1987 vanhan ladon Aureesta Järvisen pihapiiristä museoalueelle sysien säilyttämistä varten. Näyttelyhalli valmistui vuonna 1991. Vuonna 2020 alueelle rakennettiin ajanmukaiset yleisölle

Kalle Jokisalon perilliset lahjoittivat vuonna 2015 metsämuseolle Lokomon vuonna 1960 valmistamat oja-aurat. Edessä Hannu Jokisalo, takana vasemmalta Kari Jokisalo ja Pekka Jokisalo tyttärensä Ainin kanssa.

tarkoitettut wc-tilat.

Järvisuomentieltä metsämuseolle johtavan Rännärin-museotien alkupäässä vierailijoita on vastassa kaksi Kalle Jokisalon perillisten lahjoittamaa isoa Lokomon vuonna 1960 valmistamaa oja-auraa. Ne ovat palvelleet aikanaan jämijärveläisen Jokisalon vuonna 1948 perustetun maanrakennusliikkeen palveluksessa.

Parkano tavoitteli myös valtakunnallista metsämuseota

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 19.8.1985 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin selvittää edellytykset valtakunnallisen metsämuseon perustamiseksi Suomeen. Työryhmä kuuli lukuisia asiantuntijoita, muun muassa Parkanon kaupungin edustajia. Työryhmä jätti mietintönsä ministeriölle 31.10.1986.

Työryhmä katsoi, että mikään Suomessa olemassa olevista metsämuseoista sen paremmin kuin vireillä olevista suunnitelmistakaan ei täytä niitä vaatimuksia, joita metsäalan valtakunnalliselle erikoismuseolle on asetettava. Tästä syystä työryhmä on selvittänyt myös muita mahdollisia sijaintipaikkoja.

Kohteen saavutettavuuden sekä metsätalouden ja metsäperinteen merkityksen huomioon ottaen työryhmä piti parhaana vaihtoehtona ensisijaisesti Evon metsäopiston ympäristöä Lammilla ja toissijaisesti Metsäntutkimuslaitoksen Punkaharjun koeaseman ympäristöä. Näistä kahdesta kohteesta kilvan lopulta voitti Punkaharju, jonne valtakunnallinen metsämuseo Lusto myöhemmin perustettiin.

Parkanon metsämuseon avajaiset

Ensimmäisen metsämuseotoimikunnan laatiman suunnitelman mukaan metsämuseo oli tarkoitus avata kesälä 1981. Viralliset avajaiset siirtyivät kuitenkin kymmenen vuotta myöhemmäksi. Avajaiset pidettiin Parkanossa järjestetyn neljännen Ihminen Luonnossa -tapahtuman yhteydessä lauantaina 24.8.1991. Tänä vuonna tuli siis kuluneeksi 30 vuotta siitä, kun virallisesti Parkanon metsämuseo avattiin.

Sulkuejärven jäärata-ajot oli odotettu tapahtuma

Teksti Maarit Lehto-Alatalo

Kuvat Masi Keskinen

Kihniöstä kotoisin oleva, nykyisin Kurikan Jalasjärvelä asuva Masi Keskinen kuvasi paljon jo teini-ikäisenä. 1960-luvun puolivälissä hän ikuisti synnyinpitäjänsä jäärata-ajoja Sulkuejärvellä.

–Tapahtuma oli hyvin odotettu ja mukana oli aikansa julkisuuden henkilöitä. Kisaan osallistuivat niin Hymy-lehden perustaja Urpo Lahtinen kuin kilpa-ajaja Leo Kinnunenkin, Masi Keskinen sanoo.

Jäärata-ajoissa Keskinen sai yhdistää kaksi kiinnostuksen kohdettaan: autourheilun ja valokuvaamisen. Jälkimmäinen harrastus on perua hänen isältään, joka niin ikään kuvasi paljon.

Teini-ikäisenä ottamansa otokset Keskinen on säilyttänyt kotialbumissaan. Valokuvissa näkyy Sulkuejärvellä runsas väkimäärä, sillä jo lähtöpaikalla katsojia on ollut vuosittain 50–100 henkeä.

Keskinen muistaa, että jäärata-ajot järjestettiin 1960-luvulla useita kertoja vuosittain.

Keskinen muutti Kihniöstä ensin opintoja suorittamaan Kankaanpäähän. Hän asui Valkeakoskella ja Jyväskylässä ennen kuin asettui vuonna 1977 Jalasjärvelle. Nykyisessä kotikunnassaan hän on toiminut aikaisemmin muun muassa pitkään paikallisen moottorikerhon puheenjohtajana. Valokuvausta hän harrastaa edelleen.

Jouluilta

Joulu oli tuloillaan. Perheen äiti leipoi maukkaan tuoksuisia pipareita. Isä taas laittoi kuusta paikalleen ja lapset lauloivat joululauluja ja tekivät koristeita. He söivät samalla riisipuuroa.

Kun ilta alkoi hämärtää, kaikki oli valmista joulua varten. Lahjat olivat jo kuusen alla. Yhtäkkiä joku koputti oveen. Isä meni avaamaan sen. Pihalta tuli kaksi tonttua ja joulupukki. Joulupukilla oli lahjasäkki kainalossa.

Kaikki menivät olohuoneeseen. Lapset istahtivat pu-

kin polvelle. Äiti otti heistä kuvia. Lapset lauloivat pukille ja tontuille. Myöhemmin, kun he lähtivät seuraavaa taloa kohti, lapset avasivat lahjoja ja joivat glögiä. Äiti, isä, mummo ja pappa joivat joulukahvia ja söivät herkuja. Kaikki toivottivat toisilleen ”Hyvää joulua!”

Velena Silvennoinen 7. lk

Kihniön yhtenäiskoulu

Irja Alisen Flamingot saivat vieraikseen Maaseudun Sivistysliiton kulttuurijohtaja Helka Ketosen (toinen oik.) ja kulttuurituottaja Raija Kallioisen, jotka tutustuivat ITE-näyttelyyn Parkanon kaupungin vapaa-aikatoimen ohjaaja Elisa Vahosalmen ja näyttelyn kuraattorin Arto Tuomisen johdolla.

ITE-taide innostaa ottamaan kontaktia

Maarit Lehto-Alatalo

Parkanossa vietettiin kesällä ITE-taiteen juhluvuotta, kun persoonalliset työt ihastuttivat kulkijoita eri puolilla keskustaa jo kymmenettä kertaa.

Juhlavuosinäyttely ITE-Xeen kuvasi ITE-näyttelyn joka vuotisen kuraattori Arto Tuomisen mukaan eri asioita.

– Itsekseen kuvaa ITE-taiteen tekemisen tapaa tehdä itsekseen, ja nimessä oleva X on roomalainen järjestysnumero kymmenen.

Alun perin paimiolainen Tuominen toi ITE-taidetta entiseen kotikaupunkiinsa, kun Parkanon Nuorisoseura juhli 110-vuotista taivaltaan vuonna 2011.

Tuolloin Lukkarinrakkautta-tapahtuma muokkasi merkittävästi katukuvaa. Tuominen kertoi tuolloin, että Parkanon Nuorisoseura on tehnyt hyvää työtä parkanolaisten nuorten hyväksi, ja hän halusi tapahtumalla kiittää nuorisoseuraa.

Kansantansseja harrastanut Tuominen totesi, itsekkin päässeensä aikanaan maailmalle nuorisoseuran avulla.

ITE-kesä sai niin paljon kiitosta, että jatko on historiaa.

ITE-Xeen herätti puhetta ja pohdintaa

Kesän 2021 juhlanäyttelyyn tutustui myös Maaseudun Sivistysliiton kulttuurijohtaja Helka Ketonen. ITE-taide on

liiton luoma brändi. MSL myönsi Parkanolle kolme vuotta sitten ITE-kesäkaupunki-statusen.

Helka Ketonen tutustui töihin näyttelyn kuraattorin kanssa.

– Hienoa oli nähdä ja kuulla miten teokset on sijoitettu eri puolille Parkanon keskustaa ja miten ohikulkevat ovat niihin eläytyneet ja ottaneet kontaktia: penkillä on istuttu hahmojen vieressä, muumihahmoja on moikkailtu jäätelökioskin nurmikolla, kirjaston edessä oleva auto herättää puhetta ja pohdintoja, kirkonmäellä olevat teokset kiinnostavat ja luovat uudenlaista pohdiskelua kirkon läheisyydessä, ilmastointiputkiin kiinnitetyt veistokset ja kukka-ampellit ovat lisänneet keskustan viihtyisyyttä, linja-autoaseman kioskin päälle sijoitettu veistos ja liikenneympyrän isot veistokset sävähdyttää ohiajavia, ja niin edelleen, Helka Ketonen kuvaili.

Ketonen totesi, että Parkanossa teokset ja ITE-taide on selvästi löytänyt uusia taiteesta kiinnostuneita.

– On huomattu miten taideteoksilla voi muuttaa ympäristöä, niiden äärelle pysähtyä ja jäädä porisemaan, miten teokset mahdollistavat erilaisia kokemuksia ja ajatuksia. Taide kuuluu kaikille!

Ketosen mukaan näyttää vahvasti siltä, että itseoppineiden taiteilijoiden työtä arvostetaan yhä enemmän: näyttelyitä ja tapahtumia on ollut enemmän kuin ennen, kunnat ovat kiinnostuneet omista taiteilijoistaan ja tarjoavat heille näkyvyyttä, pyytävät työpajoja, matkailullisesti ITE-kohde ja ITE-ympäristöt kiinnostavat. Myös ulkomaalaisten kiinnostus Suomen persoonallisia taidekohteita kohtaan on lisääntynyt.

– Kannattaa mm käydä GoogleMapsista katsomassa mitä hakusanalla ”ITE taidekohde” tuo esille eri puolilta Suomea.

Ainon perikuntalaisia tutustui helteisenä lauantaina ITE-näyttelyyn. Aino Pokkisen johdolla kansantansseja menestyksellä harrastanut ryhmä kokoontuu yhä silloin tällöin. Arto Tuominen on yksi poppoon jäsenistä. Kioskin katolla lentää Kyösti Iitin Pegasus.

Tauno Vuorenniemen Kurki.

Yllä: Alpo Koivumäen Sapelihammastiikeri ja pentu. Vieressä: Arto Tuominen kiipeliissä Tuomo Rantasen teoksessa.

ITE-Xeen-näyttelyn juhluvuoden taiteilijakaarti

Irja Alinen (Pori), August Eskelinen (Lappeenranta), Raimo Hautaluoma (Kurikka), Paula Huhtanen (Nokia), Kyösti Iitti (Pöytyä), Jori Tapio Kalliola (Hanko), Alpo Koivumäki (Kauhajoki), Ilkka Lehtonen (Uusikaupunki), Sinikka Myllyviita (Karvia), Leena Nio (Jokela), Väinö Oja (Paimio), Tuomo Rantanen (Punkalaidun), Juha Vanhanen (Alavus), Hanna Vinho (Eura), Mikko Virkkula (Forssa), Tauno Vuorenniemi (Sastamala) ja Markku Yli-Lankoski (Parkano).

Essin ja Saran joulu

1. Mitä toivot lahjaksi?
2. Mitä teet mieluiten jouluna?
3. Pidätkö pipareista?
4. Mitä teet ennen joulua?
5. Mikä on ärsyttävintä joulussa?
6. Kenen kanssa vietät joulun?
7. Onko sinusta mukavaa rakentaa lumesta jotain?
8. Tykkäätkö jouluaatosta?
9. Uskotko joulupukkiin?
10. Käytkö jouluna kylässä?

1. Essi: Toivon omaa koiranpentua.
Sara: Toivon sisustuselementtejä.
2. Essi: Olen perheen kanssa.
Sara: Olen mummulassa.
3. Essi: Kyllä, ja pidän myös niiden leipomisesta.
Sara: Kyllä!
4. Essi: Teen joulusiivouksen.
Sara: Käyn mummulassa.
5. Essi: Kylmyys.
Sara: Minunkin mielestäni kylmyys.
6. Essi: Vietän joulua perheen ja sukulaisten kanssa.
Sara: Vietän joulua perheen, mummon ja papan kanssa.
7. Essi: Kyllä erityisesti siskojen kanssa.

- Sara: Joo, veljien kanssa.
8. Essi: Kyllä!
Sara: Totta kai!
9. Essi: En, mutta uskoin pienenä.
Sara: En, uskoin kyllä pienempänä.
10. Essi: Käyn sukulaisilla.
Sara: Kyllä, käyn mummulassa.

Essi Aho ja Sara Kompsi 6. lk.
Kihniön yhtenäiskoulu

Kirjoita lipukkeeseen minkä vuoden kansi miellyttää sinua eniten.

Palauta lipuke (tai itse tehty lipuke)
Parkanon tai Kihniön kirjastoon
31.1.2022 mennessä.

Voit myös osallistua lähettämällä viestin osoitteeseen kotiseutu@parkanoseura.fi

Vastaajien kesken arvomme
Parkanolaisia arjen ahertajia -kirjan

Paras kansi on _____

Nimi _____

Osoite _____

Puhelin _____

KORJAAMO
JUHANI KORPELA
AUTOJEN KORJAUS RASKAS KALUSTO
Porinkatu 3, Parkano puh. 0500 225 609

 KAUNEUSHOITOLA
JUNAJAINEN

SILMÄÄS **MA**
SYRJÄNEN

Parkanontie 51, 39700 Parkano
parkano.silmaasema@silmaasema.fi
p. 03 448 1411

Ikikukka
HAUTAUSPALVELU OJALAINEN
PAIKKAKUNNAN VANHIN

KLAPIPAROONI
Jyri Kujala
puh. 040-7177896
www.klapiparooni.fi

KuntosaliPestis

Eija Suvio 050 0598594
Jukka Suvio 050 3405594
Parkanontie 45, 39700 Parkano
www.kunto-eura.fi - www.pestis.fi

TAKSIPALVELU
ERKKI KALLIO
040 480 1589
erkki.kallio61@gmail.com

Koulutettu trimmaaja

Camilla Tuovinen

Trimmauspalvelu Katiini

Vaasantie 1541, Parkano

Puh. 040 755 0287

- turkin leikkausta ja trimmausta
- turkin selvitystä • harjausta
- kylpyä • kynsien leikkuuta
- silmien/korvien putsausta
- anaalien tyhjennystä

www.katiini.fi

TALOSUUNNITTELU
P. VIITASALO

www.talosuunnitteluviiitasalo.fi

**Rauhallista Joulua &
Onnekasta Uutta vuotta 2022**

Kolmostien Terveys
Pihlajalinna

Puh 03 448 1373 GSM 040 540 8582, 050 592 7595

Chez S'Elina
laivollaa

*Rauhallista Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta 2022!*

Elina Seilo
elina@seilo.fi

Keskuskatu 9 Parkano
Puh. 0400 783 137

www.chelina.fi

Parkanontie 53
39700 Parkano

P. 040 662 0257

www.silverhyena.com

www.facebook.com/silverhyena

HINAUSPALVELU
P. SYVÄNEN
PARKANO

VUODESTA 1969

03 448 2726
0400 232 270

Kuljetustoimintaa

PÄIVYSTYS 24 h

Heittolan Monitoimi Oy

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta 2022*

Petäjä-opisto
Parkanon toimisto
Keskuskatu 1, 2. krs
39700 Parkano
044 045 5510
sasky.fi/petaja

Parkanon Listatehdas Oy

Teollisuustie 11, 39700 Parkano
etunimi.sukunimi@parkanonlista.fi
www.parkanonlista.fi

**Aidosti parkanolainen
ruokakauppa!**

K Supermarket
PARKANO

PARKANONTIE 51

Studio Royal

045 2733300

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
www.syvilla.fi*

*Jouluihoa
ja siunausta
vuodelle 2022*

*Parkanon
seurakunta*

HYUNDAI

- ☐ VARAOSAT
- ☐ HUOLTO

**AUTOMYYNTI
R. LAIHONEN OY**

Teollisuustie 29
39700 Parkano puh. (03) 448 1377

**Metsänomistajat
KIHNIÖ-PARKANO**

Keskuskatu 5, 39700 Parkano
www.mhy.fi/kihnioparkano

YLLÄTTYKÄÄ YHDESSÄ KOKEMALLA

Varaa sähköiset
FATBIKET
helposti verkkokaupasta!

www.pyhaniemiwellbeing.fi

Pyhäniemi
WELLBEING

OP Ylä-Pirkanmaa

Kihniön
Kukka ja Kirja Oy

www.kkjk.fi

p.0500 597 487

Tietokonemyynti ja Huolto

TOPSHOP

Parkanontie 51 PARKANO

p.0405457113

0400 621 625

0400 737 344

LVI-TALO KANNOSTO

Jalasjärvi • Parkano

Hanakat
ASIAANTUNTIJALIIKE

PIHVILIHAA

Talosen tila

Parkano

0400 627 975 / Marianne

0400 335 889 / Arto

PIHVILIHAA

Suoraan tuottajalta

Pertti Runsas 0400 441288

Irene 040 8376 708

Paroonin OSA

- varaosat • 4-pyöräsuuntaukset
- pakokaasumittaukset (bensa, diesel, OBD)
- määräaikaishuollot • vikakoodit

Puh. 03 448 8100

Teollisuustie 20, Parkano • ma-pe 8-17, la 9-13

EUROMASTER

RENGASPAROONI Puh. 03 448 2149

- renkaat, vanteet • asennukset
- moottoripyörien, moottorikelkkojen ja mönkijöiden varaosat

Ahertajankatu 3
39700 PARKANO
info@lamminmaki.fi
www.lamminmaki.fi

Puh. (03) 440 190
Fax (03) 440 1919
Päivystyspuh.
0500 621 241 / 050 502 0520

PARKANON APTEEKKI

Keskuskatu 7

03 448 2022

Metallialan alihankintapalvelut
Hitsausinsinööripalvelut

Mäkiviinikankatu 90/30, 39700 PARKANO

Heikki Saarela 0500 636 190

saarelanmetalli@ippnet.fi

Samuli Saarela 040 196 1629

samuli.saarela@ssaweld-eng.fi

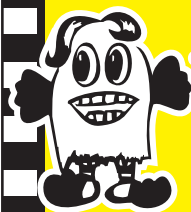

Roihanraitti 2
050 548 2333

PRO KIHNIÖ

**Joka kodin edullinen
ostospysäkki!**

**EURO
HAMSTERI**

KANKAANPÄÄ • PARKANO

SORVAAMO E. AALTO

TARVIKEMYynti

- LAAKERIT
- HYDRAULIIKKA
- VOITELUAINEEET

kiilajihnat - rullaketjut - nivelakselit
voimansiirtotuotteet - akut - ruuvit

Puh. 03 448 1580

Eira's Shop

OSTO- JA MYYNTILIIKE

- LAHJATAVARAT
- TALOUSTAVARAT
- TYÖASUT

Varta paristot - työkaluseet
talous- ja wc-paperit - koristeet

KAHVIO

PESULA

Pesemme miltei kaikkea!
Varmasti EMME PESE NAHKAA

Puh. 040 538 1339

Parkanontie 90, Parkano

NERKON METALLI

**Laadukkaat kotimaiset
puutarhakeinut ja
-kalusteet**

valmistajalta
Kärkikulmantie 55/5
Linnankylä
Puh. 0400 137 720

www.karkipuu.fi

**KUUSISAAREN
KAIVIN OY**
044 200 5522

Valtuutettu muurausliike

Tulikivi

**Piisipykäri
Juha Koivisto**
tulikivi-uunimestari

pannukorpi1@gmail.com, 0400 388 204

Kehystämö - Galleria

Raamikko

Tervetuloa

Parkanontie 41 Parkano p. 03 448 2749, 040 865 0125
www.raamikko.fi avoinna ma-pe 9.00-17.00 la 9.00-13.00

Rauhallista joulunaikaa &
Kiitos kulunesta vuodesta!

Kihniön apteekki

Ma - Pe 9 - 17
La 9 - 13

(03) 448 4214
www.kihnionapteekki.fi

Päpsin
Grilli & Kahvio

040-9668323
Järvisuomentie 1259

JOULURAUHAA

JÄ

SIUNATTUA UUTTA VUOTTA 2022

KIHNIÖN HELLUNTAISEURAKUNTA

Puumilan Taitotalo

Maritan ruoka- ja juhlapalvelut

Puh. 0405140443

Lounas ma-pe klo 11-15

Joululounas 15.12 klo 11-15 15€

SMiLe

www.smiletiimi.fi

Parkanon Kukka ja Hautaustoimisto

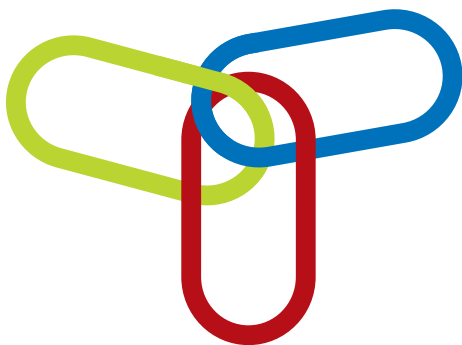
045 152 0854

Parkanontie 60, Parkano

parkanonkukka.com

parkanonkukka.ekukka.fi

parkanonkukka@gmail.com

**TAMPEREEN
KONEPAJAT**

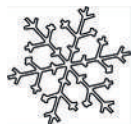

HIUSHOITOLA PARTURI-KAMPAAMO IRMA JÄRVENSIVU

Myllyjoentie 19, Kihniö,
p.044 048 4409

- ❖ Myös hajusteettomat ja terapeuttiset hiustenhoitotuotteet
- ❖ Lahjakortit ja kotikäynnit

Hyvää Joulua ja
Onnellista
Uutta Vuotta 2022

PERÄLÄN KAIVIN OY

0400739890

veli-pekka.perala@ippnet.fi

Tervetuloa Jouluisille ostoksille

KMarket

MAURINTORI

Kihniöntie 12 39820 Kihniö puh. 03 4484232

sari.likolammi@k-market.com

KIHNIÖN SEURAKUNTA

Rauhallista Vapahtajan syntymäjuhlaa ja
siunattua vuotta 2022

Kujalan Tila Kihniö

Traktori- ja kaivurityöt

Jätevesijärjestelmien
asennus

Haketus

Esko 040-5444720

Lemmikkieläinhoitola

Löytöeläimet
Ikaalinen-Parkano-Kihniö

Ratsastustunnit

Minna 040-5265328

www.kujalantila.com

Enemmän elettävää, vähemmän mietittävää

Omistaja-asiakkaana saat parhaat hyödyt huolettomaan huomiseen pankki- ja vakuutuspalveluista sekä kertyvistä OP-bonuksista

Tutustu lisää op.fi/omistaja-asiakkuus

Omistaja-asiakkuus – elämäsi varten

OP Satapirkka

MÖKKITALKKARIPALVELUT
Kihniön kunnan alueella
**MEILTÄ MYÖS LAADUKKAAT
POLTTOPUUT!**

KIINTEISTÖPALVELU KÄRKI
Tomi Kärki 040 580 7375
Kirsi Kärki 0400 883 963

Laadukkaat valmisbetonit
PARKANON BETONI

39660 Lapinneva

- Tarkastettu laadunvarmistus
- Betonipumppaukset, myös la

Kysy lisää:

050 523 9475

*Supersteel Oy toivottaa kaikille lukijoille
Rauhallista Joulua ja Menestystä vuodelle 2022!*

**FIN-, EUR- JA KERTAKÄYTTÖLAVAT SEKÄ
LAVAKAULUKSET**

PARLAVA OY

Kankarintie 35-19

39750 Kuivasjärvi

Puh. 0400 383860

www.parlava.fi

**Parkanon
PUUPISTE**

Metsäparooni Oy

Parkanontie 70
39700 PARKANO

*Rauhallista Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta!*

 IKITAITO OY

SteelForce Group

www.steelforce.fi

Tarvitsetko Hitsaus/Raskaankaluston huoltopalvelua? Ota yhteyttä!

Matias 0404128527

Harri 0407218595

Kankarin Kaluste Oy · Kankarintie 641
39820 Kihniö
Puh. 03 440 170 · Fax. 03 440 1720
kankari@kankari.fi · www.kankari.fi

HYVÄÄ JOULUA JA
ONNEA VUODELLE 2022

Toivottaa Raukaisaa Joulunaikaa

www.fennosteel.com

**Paikallislehden
tilaaminen on
kotiseututeko**

VASTUULLISTA
JOURNALISMIA

Ylä-Satakunta
Parkanon, Karvian ja Kihniön paikallislehti

AIDOSTI PAIKALLISTA JOURNALISMIA

Ylä-Satakunta keskittyy uutisoinnissaan Parkanon, Karvian ja Kihniön ajan-kohtaisiin asioihin. Meillä pienikin asia on uutinen. Jutut tehdään journalistisen harkinnan perusteella – olemme sitoutuneet JSN:n ohjeisiin.

MIELIPITEITÄ JA ASIAALLISTA KESKUSTELUA

Pääkirjoituksissa lehti ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin periaatelinjansa mukaisesti. Lehden yleisönosastolla käydään niin verkossa kuin painetussa lehdessä asiallista keskustelua ajankohtaisista ja yhteisistä asioista.

PAIKALLISTEN YRITYKSIEN PALVELUT JA TUOTTEET

Ylä-Satakunnan sivuilla ja Ylasatakunta.fi-verkkopalvelussa mainostavat lukuisat paikalliset yritykset. Mainokset tavoittavat aidosti levikkialueen asukkaat ja ne tutkitusti huomataan. Paikalliset palvelut säilyvät käyttämällä!

**Kätevimmin
tilaat verkossa**

Kätevimmin teet tilauksen verkkopalvelussamme Ylasatakunta.fi -> Asioi verkossa -sivulla. Vaihtoehtoisesti sähköpostitse asiakaspalvelu@ylasatakunta.fi tai puhelimitse 029 1706 680 ma-ke 9-12 ja 13-16. Verkossa saatavilla nyt myös 1 vrk lukuoikeus!

**Ota kaikki hyöty
irti verkosta**

Ylasatakunta.fi:stä kannattaa tehdä pikakuvake Android-, iPad- ja iPhone-päätelaitteissa – tietokoneissa puolestaan kirjanmerkki selaimeen. Salli push-ilmoitukset ja paikannus, jolloin saat täyden hyödyn: push-ilmoitukset viestivät tärkeimmistä uutisista ja paikannus kohdentaa sään.

**Näköislehden
uudet ominaisuudet**

Ylä-Satakunnan näköislehti on päivitetty uuteen versioon vuoden 2021 alussa. Nyt mm. lehden suurentaminen on helpompaa kuin ennen. Voit myös kuunnella lehdestä joko yksittäisen artikkelin tai vaikka koko lehden kannesta kanteen lenkillä.

Parkano-Seuran lahjavihjeet

Parkanon ja Kihniön Kotiseutulehti
Joulu 2021

Kirjat:

Parkanolaisia arjen ahertajia
Parkanon Parooni
Semmosta se oli ennen -
Parkanolaisia elämäntarinoita

Muut tuotteet:

Parkanon seurakunnan
kirkonkellojen sanomaa-CD
Sanontakilpailun voittoteksti T-paitoja

30 €

Tuotteita saatavilla

Parkanon kirjasto
Parkanopirtti
Käsityömarkkinat
Raamikko

parkanoseura.fi

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2022
toivottavat myös seuraavat lehtemme tukijat*

Mattopesula SIMONEN Ay

Järvisuomentie 80/2
39810 LINNANKYLÄ
03 442 4170 ja 040 533 7141

KauneusPulssi

Parkanontie 41
39700 Parkano
040 584 0856

Kuljetus Kivimäki Oy

Nerkoontie 21
39810 Linnankylä
040 849 3596

SIROLA CENTER Ky

Kihniöntie 20
39820 KIHNIÖ
03 448 4493
www.facebook.com/sirolacenter/

Hiusstudio Qtar

Jenni Laine
Kiviholmantie 4 as 7
39280 KIHNIÖ
045 260 5818

Kihniön 4H- yhdistys

040 507 2064
kihnio@4h.fi
www.kihnio.4h.fi

Tmi T.J. PUSA

Saarijärventie 11
39820 Kihniö
040 546 2490

TAKSI Kivineva-yhtiöt oy

Antti-Jussi 044 0238 900
Arja 044 0238 902
myös INVA-kuljetukset

Toimisto- ja siivoustyö TOSI Ky

Mansukoskentie 30
39700 Parkano
040 719 7077
kivirantapaivi@gmail.com

*Hyvää joulua ja
onnellista uutta vuotta!*

*Lämpimin jouluterveisin,
Parkanon kaupunki*

*Kuva: Hanna Pääri
Metsästä Vänhänjoella*

**Kihniön kunta
toivottaa**

**Rauhallista Joulunaikaa
sekä Menestystä
Vuodelle 2022**